

Ἐργα Ἰδρύματος Ν. Δημοσίου Σικάγο

Αἰολικὸς Ἀστὴρ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ ΧΑΡΗΛ. Γ. ΒΑΦΕΙΔΗΣ ΔΗΜ. Η. ΨΩΜΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ Τῶ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙῶ Ο ΗΛΙΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Β. Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ δ.φ.
---	---	---

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Στὸν Αἰολικὸν Ἀστέρα (ποίησις) *Στυλ. Σπεράντσα*
- Τὸ Πρόγραμμά μας
- Ἡ Κωμῳδία παρὰ Ἑλλήνων *Βασ. Βασιλειάδου*
- Ἡ Ἐορτὴ τοῦ Σταυροῦ
- Προσφώνησις πρὸς τοὺς τελειοφοίτους *Ἰωανν. Ὀλυμπίου* (Γυμνασιάρχου)
- Ἡ Μαύρη Καρδιά (Διήγημα) *Βάσου Ἀλιστράτου*
- Κυδωνιατικὴ Ζωὴ
- Ἀλληγορία (Ποίημα) *Μαρίνου Κοντούβαλη*
- Σχολικοὶ Ἀγῶνες
- Ὁ Συμβολισμὸς τῆς Ροιᾶς *Ἄνδρ. Γερωλύμου*
- Σκόρπια λόγια

ΕΙΚΟΝΕΣ

- Ἀριστοφάνης
- Γυμνάσιον Κυδωνιῶν
- Ἡ Δυστυχισμένη
- Ἀνατολικὴ ἄποψις Κυδωνιῶν
- Μαθητικοὶ Ἀγῶνες (Εἰκόνες 2)

Τύποις ὁ "Ἡλιος", Μεγάλῃ Ἀγορᾷ (Βεξεστένι) *Κυδωνίαι*

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Κυδωνίαις Μετζ. 2 1)2
Ἐν τοῖς χωρίοις > 3
Ἐν τῷ Κράτει < 3
Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. χρ. 15

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Κατ' ἀποκοπήν

ΧΑΡΤΑΠΟΘΗΚΗ & ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΩΝ
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Δ. ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΑ

Ὁδὸς Παλαιὰ ψαράδικα Ν^ο 8 — Δίοδος Σινάτικο Ν^ο
6 καὶ 7 δίοδος Κλειδαρᾶ Ν^ο 6 δίοδος Εὐαγγελικῆς σχο-
λῆς Ν^ο 26.

ΣΜΥΡΝΗ

ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΧΑΡΤΙΚΗΣ ΔΙ' ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ & ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΧΡΕΙΩΔΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ & ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "Ο ΗΛΙΟΣ"

ΧΑΡΑΛΑΜ. ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ & ΔΗΜΗΤ. ΨΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΟΡΑ (ΒΕΖΕΣΤΕΝΙ)

ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ

Ἐπιστολοκεφαλίδων, Φακέλλων, Λογαριασμῶν, Συ-
ναλλαγμάτων, Διπλοτύπων, Ἐπισκεπτηρίων, Προσκλη-
τηρίων, καὶ Ἀγγελτηρίων Γάμων Ἀρραβῶνων Βαπτί-
σεων Κηδειῶν καὶ Μνημοσύνων, Βιβλίων, Ἡμερολογί-
ων, Περιοδικῶν, Ἐφημερίδων, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΣ

Ἀναλαβόντες τὸ βαρὺ ἔργον τῆς ἐκ-
δόσεως τοῦ "Αἰολικοῦ Ἀστέρου," πρω-
τίστως ἐβασίσθημεν ἐπὶ τῆς φιλομου-
σίας τῶν καθ' ἡμᾶς λογίων, χαίρομεν
δὲ μὴ διαψευσθέντες τῶν ἐλπίδων μας·
αἱ πρὸς ἔκδοσιν ἐνθαρρύνσεις ἐντεῦ-
θεν τε καὶ ἀλλαχόθεν τὴν ἐλαχίστην
ἡμῶν ἀμφιβολίαν διαλύσαντες κατέ-
πεισαν ἡμᾶς ὅτι ἡ ἔκδοσις Περιοδικοῦ
ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει θεωρεῖται γενι-
κῶς ὡς ἐπείγουσα πνευματικὴ ἀνάγκη,
οἷα ἡ τοῦ ἄρτου πρὸς τὴν τοῦ σώματος
διατροφήν.

Ὁ "Αἰολικὸς Ἀστὴρ," διὰ τῆς ποι-
κίλης καὶ τερπνῆς σὺν τῷ ὠφελίμῳ ὕ-
λης του θέλει καταστή ἀπαραίτητον
διὰ τὰς οἰκογενεῖας Περιοδικόν, βελτι-
ούμενον καὶ προαγόμενον ὁσμέραι
θέλομεν δὲ προσπαθεῖ ὅπως τὰ ἐν αὐ-
τῷ ἐγκυκλοπαιδικῆς χροιάς δημοσιεύ-
ματα ἱκανοποιῶσι τὰς ὑψηλότερας
πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν πλησίων, οἷ-
τινες καὶ ἀναγινώσκουσι καὶ δύνανται
να διδαχθῶσιν, οὐχὶ δὲ ὠρισμένης ἐ-
πιστημονικοῦ κύκλου τάξεως ἀναγνω-
στῶν, οἷτινες ἀναμφιβόλως ἀποτελοῦ-
σιν ἐλαχίστην μειονότητα.

Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον οὐδαμῶς θέλει
παρακωλύει ὅπως ὁ "Αἰολικὸς Ἀστὴρ"
θεωρηθῆται ὑπὸ πάντων τῶν θεραπευ-
όντων ἐπαγγελματικῶς τὰ Γράμματα
περιζήτητον ἀνάγνωσμα ἢ πρόφρων
καὶ λίαν εὐγενῆς πολῦτιμος δὲ τακτικὴ
συνεργασία τοῦ διακεκριμένου Γυμνα-
σίου μας κ. Ι. Ὀλυμπίου, τῶν κ. κ.
Καθηγητῶν καὶ αἱ ἄλλοθεν συμβολαὶ
διαπρεπῶν ἐν Γράμμασι μυστῶν δηλω-
σάντων συνεργασίαν ὡς καὶ διαφόρων
λογίων, ἀναμφηρίστως θὰ καταστή-

σσει διὰ τῆς ποικιλίας τῆς ὕλης τὸν
"Αἰολικὸν Ἀστέρα," σὺν τῷ χρόνῳ ὄν-
τως ἄΣΤΕΡΑ φαεινὸν διαχέοντα τὸ με-
λιχρὸν αὐτοῦ πνευματικὸν φῶς πρὸς
πάντα ἐν γένει εὐδοκοῦντα καὶ ἐνατενί-
ση αὐτὸν φιλόμουσον, εὐμοιροῦντα καὶ
παιδεύσεως ἐτι στοιχειώδους ἀλλὰ καὶ
ἐφέσεως πρὸς μάθησιν.

Ἡ γλῶσσα τοῦ "Αἰολικοῦ Ἀστέρου,"
τὴν χρυσὴν μεσότητά ὑπερέβουσα θέ-
λει ἀποφεύγει τὰς διαλεκτικὰς ὑπερ-
βασίας καὶ ἐκτροχιάσεις αἰτινες ἐπὶ
τῶν ἡμερῶν μας ἀνήγαγον ὅλους ἀτό-
πως εἰς περιωπήν τὸ ζήτημα. Δέον τό-
λος να κατανοηθῆ ὅτι ἡ γλῶσσα δὲν
τυγχάνει ἐλαστικὸν παίγιον, ὅπερ κα-
τὰ βούλησιν δύναται να προσλάβῃ διά-
φορα σχήματα ὑπὸ τεχνίτου — ὅσον
καὶ ἂν ἔξοχος οὗτος τυγχάνῃ — ἀλλὰ
γιγαντιαία σφαῖρα ἦν μόνον μυριάδες
χειρῶν λαϊκῶν δύναται να μετακινή-
σῃ καὶ προσδώσῃσιν ὠδήσιν καὶ ζω-
ῆν ἐφ' ᾧ αἱ στήλαι τοῦ "ΑΙΟΛΙ-
ΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΥ," δὲν θέλουσιν
ἀποκλείει τὴν γνησίαν ἀμιγῆ γλῶσσαν
οὐχὶ νοσηρὸν τι νεόπλασμα, ἀλλὰ τὸ ὑ-
γιὲς πλάσμα τοῦ λαοῦ μας, τὴν δημοτι-
κὴν δῆλον ὅτι, ἐν τῇ Διηγηματο-
γραφίᾳ καὶ τῇ Δυρικῇ Ποίησει.
Περαίνοντες τὸ ἐν γενικωτάταις γραμ-
μαῖς Πρόγραμμα ἡμῶν, καθῆκον ἐπι-
βαλλόμενον θεωροῦμεν ὅπως ἐκφρά-
σωμεν τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας
πρὸς τὸν Σμυρναϊκὸν καὶ Μντιληναῖ-
κὸν τύπον, ὅστις ὁμοφώνως ἐχαιρέτι-
σεν ὡς εὐόϊωνον σημείον τὸ ἔργον ἡμῶν
εὐαρεστηθεὶς ὅπως προσθέσῃ λίαν εὐ-
μενεῖς κρίσεις περὶ τῆς Διευθύνσεως
αὐτοῦ.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΠΑΡ' ΕΛΛΗΣΙ

“ Αἱ χάριτες τέμενός τι λαβεῖν, ὅπερ
οὐχὶ πεσεῖται ζητούσαι, ψυχὴν εὖρον Ἀριστοφάνους,,
(ΠΑΑΤΩΝ)

Ἡ δραματική ποίησις παρ' Ἑλλήσιν, ἐκ τῶν ἑορτῶν τοῦ Βάκχου τὴν καταγωγὴν ἔλκουσα, διεκρίθη ἐν τῇ γενέσει τῆς ἔτι εἰς δύο διάφορα εἶδη, ἅτινα βραδύτερον ἀνέλαβον τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ προσήκουσαν αὐτοῖς θέσιν, τὸ τῆς Τραγωδίας ἥς ἡ ἀρχὴ ἀνευρίσκειται εἰς τοὺς διθυραμβικούς χορούς τοὺς ὑμνοῦντας μετὰ θρησκευτικοῦ σεβασμοῦ τὰ ἡρωϊκὰ τοῦ θεοῦ γεγονότα καὶ τὴν εἰς τοὺς φαλλικούς χορούς ἀναγομένην Κωμωδίαν ἣς ἄσματα ἄκρως ἀνεμιμένα ἐν οἷς ἡ τοῦ Πριάπου λατρεία μετὰ τοῦ Βάκχου συνεδέετο. Ἐν μέσῳ τῶν ἀσέμνων τούτων ἑκτροπῶν ὑπέσπευσε μετ' οὐ πολὺ ἡ τῶν προσώπων καθαρὰ βάναντος σάτυρα, ἐν ἣ ἀνθρώποι καὶ πράγματα, ἀρεταὶ καὶ κακίαι, πολιτεία καὶ θρησκεία ἔτι, ἐνεπαίζοντο. Καθ' ὅσον ὁ Χορὸς ἐλεύθερος παντὸς χαλινοῦ διήνοιγεν ἑαυτῷ εὐρὴν ἐνεργείας στάδιον, τοσοῦτον μετὰ πλείονος προθυμίας πρὸς ἀκρόασιν οἱ θεαταὶ ἔσπευδον, δὲν ἦν δ' οὗτος πότης, περὶ τὸ τέραμα ταῦ συμποσίου τονίζων ἄσματα ἐμπνεόμενα ὑπὸ τῶν καλῶν τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀπετελεῖτο ἐκ μίμου ἀφηγουμένων μέγρος παρεσκευασμένον μεμαθημένον καὶ οἵτινες ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ΛΟΓΕΙΟΥ αὐτῶν ἐπεζήτουν διὰ χειρονομίων καὶ λόγων τοὺς γέλωτας καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ ὄχλου νὰ προκαλέσωσι.

Σὺν τῷ χρόνῳ ὁ Χορὸς ἐν τῇ ἀναπτύξει μεταβαλλόμενος δραματικὸν πυρῆνα ἐν ἑαυτῷ διεπλάσαστο, εἰ δὲ καὶ ἀπλοῦς καὶ κοινὸς ὑπῆρξεν οὗτος τὸ πρῶτον, δὲν δύναται τις ν' ἀρνιῆται ὅτι, καθ' ἣν ἡμέραν ἀντὶ τῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν ἀξέστων σκωμμάτων, ἐδημιούργησεν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ του ὁ ποιητὴς μῦθον φαντασιώδη, ἐγεννήθη ἡ Κωμωδία. Ἄλλ' ἐπὶ πολὺ ἐν τοῖς σπαργάνοις ἔμεινε.

Ταχύτερα ἐν ταῖς προόδοις τῆς ἡ Τραγωδία ἔλαβε μορφήν κανονικὴν. Ὁ Θέσπις, ὁ Φρύνιχος, ὁ Χοιρίλος ἐνεθουσίωσαν τὸν λαὸν καὶ ἐπληροῦντο στεφάνων πρὶν ἡ Κωμωδία παύσῃται βατταρίζουσα ἀσέμνους βωμολοχίας, ἐπὶ Αἰσχύλου μόλις ἀναδειχθεῖσα εἰς τέχνην διὰ τοῦ Ἐπιχάρμου καὶ Κράτητος, ἀλλὰ τοσοῦτον ταχέως ἀνεπτύχθη ἐν βραχεῖ, ὥστε ὁ Κρατῖνος καὶ ὁ Εὐπολις εἰσήγαγον αὐτὴν ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Βάκχου παρὰ τὴν Τραγωδίαν καὶ ἐν ἴσῃ μετ' αὐτῆς βαθμίδι.

Οἱ δύο οὗτοι ποιηταὶ διεχάραξαν τὴν ὁδόν, ἀλλ' ἐν τῇ μεγαλοφυίᾳ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπεφυλάσσετο ἡ εἰς πολιτικὴν κονίστραν μετατροπὴ τῆς σκηνῆς ἐν ἴσῃ πρὸς τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς ἠγῶρας μοῖρα. Ἐν Ἀθήναις, τῇ Πολιτεία αὐτῇ τῆς ἀχαλινώτου δημοκρατίας, τὸ πᾶν ἀπροκαλύπτως πρὸ τοῦ λαοῦ ἐκοινοποιεῖτο, μεγίστης ἰσχύος τῷ λόγῳ ἀπονεμομένης. Οἱ πολῖται θορυβωδῶς ἐν τῇ Ἀγορᾷ συνηγείροντο καὶ ἡ τῶν σοβαρωτάτων ὑποθέσεων ἀποφασίς πολλακίς τῷ πάθει καὶ τῇ ἰδιοτροπία ἀνετίθετο. Τὸ πλῆθος ἦν ὁ ἄρχων, ἐνὸς μόνον δικαστηρίου τὴν δικαιοδοσίαν ἀναγνωρίζων, τὸ τῆς κωμικῆς μουσῆς. Μετὰ τοῦ Ἀριστοφάνους βλέπομεν τὴν σκηνὴν καταφρονουσαν τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐξισουμένην ἐν τῇ ἐπιδράσει. Οὔτε οἱ ἐμφαντικοὶ ὑπαινημοὶ οὐδὲ ἡ κατ' εὐθὺν σάτυρα τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων ἱκανοποιοῦσι τὴν φιλοδοξίαν τοῦ ποιητοῦ ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς δραματικῆς πράξεως εἰσάγει τὴν Παράβασιν, ὁ κορυφαῖος τοῦ Χοροῦ ἀποτίθησι τὸ προσωπεῖον, δὲν ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς θεατὰς πλεόν ἀλλὰ πρὸς τοὺς πολῖτας, πραγματευόμενος περὶ δημοσίων ὑποθέσεων.

Ὁ οὐσιωδῶς οὗτος πολιτικὸς χαρακτὴρ τῆς Ἀθηναϊκῆς Κωμωδίας προσδίδει αὐτῇ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, διότι δὲν ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τεχνικούς μόνον μύθους ἐν τῇ συλλήψει, ἐκθέσει καὶ λύσει, ἀλλὰ παριστάμεθα πρὸ διαπύρου καὶ παραδόξου βίου τῆς πολιτείας αὐτῆς, ἥς τὰ σφάλματα ὡς καὶ τὰ μεγαλοφυγήματα ἐπέριψαν ζωηρὰν ἐν τῇ ἱστορίᾳ λάμπιν. Μυούμεθα εἰς πάσας τὰς λεπτομερείας τῶν ἐμπαθῶν ἐκείνων ἀγῶνων, ἐνθα ἡ εὐγλωττία, ἡ κολακεία, αἱ σχολαίαι μηχανορραφαί ἴγουν πολλακίς εἰς τὴν νίκην γινόμεθα Ἀθηναῖοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀναστρεφόμεθα ἐν μέσῳ ἀγορῶν ἢ πολυασχόλου ὄχλου, πολυταλάντου ἢ πέννητος· βλέπομεν παρεαύνοντας πρὸ ἡμῶν τοὺς δημαγωγούς, τοὺς σοφιστὰς, τοὺς συγκοφάντας, τοὺς προδότας, οὓς ὁ ποιητὴς σύρει εἰς τὸν Καιάδα τῆς δημοσίας γνώμης μετ' ἐπιγράφου τοῦ ὀνόματός των ἐν τῷ μετώπῳ, ὡς ἀνεξίτηλον ὄνειδος. Οὐδὲ τῶν ἀπορρήτων τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου ἐφείσθη ὁ ποιητὴς, χεῖρ θρασεῖα ἐγείρει πάντας τοὺς πέπλους, ἀλλὰ μὴ δίδωμεν πάντοτε πίστιν εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ, ὀφείλομεν νὰ προφυλακτώμεθα κατὰ τῶν ὑπερβολῶν του καὶ ἔστιν ὅτε τῶν συγκοφαντιῶν του. Τὸ θεάτρον ὄντως δὲν ἀναφαίνεται ἐλάττον τοῦ δικαστηρίου ἐμπαθές. Οὐαὶ τῷ ἐχθρῷ αὐτοῦ! Θέλει καταστήσει αὐτὸν ἔρμαιον τοῦ γελίου καὶ τοῦ μίσους, θέλει τὸν παραδώσει εἰς τοὺς ἀπογόνους παραμεμορφωμένον, ἐξητυλισμέ-

νον, κατεσπλωμένον καὶ ἀγαθώτατος τῶν ἀνδρῶν ἂν ἦ, αὐτὸς ὁ Σωκράτης!

Ὁ Ἀριστοφάνης πάντων ἐπιλαμβάνεται, ἡ κυριαρχία τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ τυγχάνει δι' αὐτὸν ἄνευ ὀρίων, ἡ ἀποστολὴ του καθολικὴ. Ἐν Ἀθήναις διαλέγεται περὶ πολιτικῆς ἢ κριτικῆς του περιλαμβάνει τὴν ἠθικὴν ὡς καὶ τὴν πολιτικὴν, τὴν ποίησιν ὡς καὶ τὴν φιλοσοφίαν, δὲν πτοεῖται οὐδὲ πρὸ τῶν δογμάτων τῆς εἰδωλολατρίας· πανταχοῦ ἄνευ ἔλεου, ἄνευ σεβασμοῦ πρὸς κοινωνικὰς διακρίσεις, τὸ ποιητικὸν μαστίγιον ἀνά χειρας κροτῶν πατάσσει πᾶν τὸ ἀξιόποινον, ὅτε μὲν καυστικῶς, ὅτε δὲ τὸν γέλωτα διεγείρων.

Ἐν τῇ πολιτικῇ ὁ Ἀριστοφάνης ἀνήκει εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα, δὲν ἠδύνατο δὲ ἄλλως νὰ ὑπάρξῃ, ἀφοῦ τὰ δημοκρατικὰ δόγματα ἐτύγγαλον τότε θριαμβεύοντα· ἡ Κωμωδία ἀγνοεῖ τὸν ἔπαινον, ὀφείλει ἵνα ζωηρῶς δάκνη ὅπως ἐπιτύχη ἡ ἰσχύς της, τὸ ἐλατήριόν της ἐγκρατεῖ ἐν τῇ ἐπιθέσει. Ἡ δημαγωγικὴ ὑπέρβασις ἐτύγγαλε τὸ εὐνοϊκώτερον ἔδαφος ἐνθα ἠδύνατο νὰ ἀναπτυχθῇ τὸ Ἀριστοφάνειον πνεῦμα, ἐπειδὴ ἡ ἀνηλεὴς μουσά του εὗρισκεν ἐνταῦθα ἀφθονωτέραν ὕλην παντὸς ἄλλου πολιτειακοῦ συντάγματος. Εἶνε δυνατόν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡ ἀνάγκη τοῦ ὡς κωμικοῦ ποιητοῦ προσώπου του τὸν ὠθήσεν εἰς τὴν μερίδα τῶν δυσηρησθημένων; Τὸ τοιοῦτον ἠθέληεν εἶναι παραγνώρισις τῆς ἀξιοπροετίας τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τῆς σταθερότητος τῆς γνώμης του, ἦν εἰς ἅπαντα τὰ ἔργα του ἀνεδείξατο. Ἐν τῇ μακρᾷ αὐτοῦ ὡς ποιητοῦ σταδιοδρομίᾳ αἱ προτιμήσεις του παραμένουσιν αἱ αὐταὶ ὡς καὶ αἱ ἀντιπάθειαι του, ἄλλως τε ἡ μερίς ἦν ὑπερασπίζει μετὰ ζήσεως, τυγχάνει πράγματι ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν. Εἶνε δίκαιον λοιπὸν νὰ κηρυχθῇ ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ὑπῆρξεν ἄξιος τῆς ἐγγενούς πατρίδος του, ὑπεράγαγεν εὐτολμος ἀναδεικνύμενος ἐν τῇ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ κατὰ δημοφιλῶν ἐπιθέσει, πατάσσειν διὰ λόγου τοὺς κρατοῦντας τὸ ξίφος! Γελᾶν ἐκ τῆς ἀνοίας ἔθνους ἀφιεμένον ὅπως ἐξαπατᾶται ὑπὸ ματαίων κολακειῶν, κηρύττειν εἰρήνην πρὸς τοὺς ἔμμανεις διὰ πόλεμον συμπολίτας του, οὐδαμῶς ἀκίνδυνον τυγχάνει καὶ ἀναμφιβόλως κοινὴ φιλοδοξία τοῦ τοιοῦτου δὲν θά ὠρέγετο!

Ἄλλως τε τὸ πνεῦμα του ἐξῶχος ἀποστρέφεται πᾶσαν ὑπερβολὴν καὶ πατάσσει αὐτὴν ὅπου ἂν αὐτὴν εὐρίσκη, παρὰ τοῖς μεγάλοις ὡς παρὰ τοῖς μικροῖς. Ἐὰν ἡ ἀριστοκρατικὴ μερίς ἐπιτυγγάνουσα τῆς νίκης ἦν ἐπιρῦχτο αὐτῇ ὁ ποιητὴς, ἀφίετο ὅπως παρασυρθῇ ὑπὸ τῆς πιέσεως καὶ ἀκολασίας, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης θά ἐπάτασσε αὐτὴν διὰ τῶν δικητικωτέρων του σαρκασμῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐλευθερία πρὸ παντὸς τῷ εἶνε προφιλής, μισῶν τὴν δημαγωγίαν ἐπιθυμῆ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν ὑπὸ ἀθλίων ραδιοφυγῶν βαρύνουσαν ἐπὶ τῆς πολιτείας τυραννίδα. Ἡ ἐξυψώσις τῶν πεφωτισμένων τάξεων πρὸς ἀποκατάστασιν σωτηρίου ἰσοροπίας μεταξὺ πνευματικῆς καὶ κτηνώδους ἰσχύος δὲν εἶνε σφετερισμὸς δικαιωμάτων τῆς λαϊκῆς μάζης, ἀλλ' ἐνδείξει ὁδηγῶν, ὅπως χρησιμοποιοῦσιν ἐπιποφελῶς καὶ ἐντίμως τὴν εἰς χει-

ρός των ἀνατεθεῖσαν Ἀρχὴν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ ἀριστοκρατεία ἡ ἀρεστὴ τῷ Ἀριστοφάνει, δὲν ἦτο ἡ ἐκ τῆς γεννήσεως καὶ τῆς τύχης πηγάζουσα, ἀλλ' ἡ διὰ τῆς προσωπικῆς ἀξίας κτωμένη.

Ἐν τῇ ἠθικῇ αἱ σάτυραί του δὲν ἔχουσιν ἐλάσσονα ἰσχύον. Πῶς δύναται νὰ ἐνισχυθῇ πολιτεία διεφθαρμένη, εἰμὴ διὰ τῶν ἀγῶνων ναμάτων ἅτινα ἐπότισαν παρελθούσας γενεάς; Οὐτὸ βλέπομεν ἀπαύστως τὸν Ἀριστοφάνην ἀναβιβάζοντα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοὺς ἀνδρας τοῦ Μαραθῶνος, τὴν εὐρωστον ἐκείνην γενεάν, εἰς ἣν αἱ Ἀθηναῖοι ὄφειλον τὸ μεγαλεῖόν των. Δὲν εἶνε παιδαριώδης κοινοτοπία παρὰ τῷ ποιητῇ ὁ ἔπαινος τῶν παρελθόντων χρόνων· ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι ὀρθῶς ἔώρα· πᾶσαι αἱ καινοτομίαι ἡς καταδικάζει τυγχάνουσι πράγματι αἱ ἀφορμαὶ αἱ ἐπισπεύσασαι τὴν Ἀθηναϊκὴν παρακμὴν. Εἰθὺς ὡς ὁ πολίτης λαμβάνει ἀμοιβὴν διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, δὲν εἶνε πλέον κύριος τῆς ψήφου του· τὸ παρεχόμενον εἶνε βραβεῖον εἰς τὴν ὀκνηρίαν ἐκμηδενίζον πᾶσαν δρᾶσιν· λαὸς τρεφόμενος ὑπὸ τοῦ Κράτους περιλίπτει ἐν ληθάργῳ καὶ θνήσκει. Ὁ δημόσιος βίος οὐχὶ ἐλάχιστα ἔβλαψε· δύναμι τοῦ λόγου ἀπέμαθον τὴν δρᾶσιν· ἐὰν οἱ δημοτικοὶ ἀγῶνες περιοριζόμενοι εἰς ἐλεγκτὸν ἀκροατήριον δύναται νὰ ἀναδώσωσι τὸ ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν γωμῶν φωνεῖν ὀνομαζόμενον, πλανῶσι τὴν κρίσιν τοῦ ὄχλου ὅστις παρίσταται χωρὶς νὰ τοὺς ἐννοῆ καὶ ὅπερ χειρὸν ἀξιών νὰ τοὺς κρίνῃ! Τέλος ἡ διὰ τῶν σοφιστῶν εἰσαχθεῖσα νέα ἀγωγή ἀντικαθίστηται σαφῶς διαγεγραμμένης σοβαρᾶς σπουδᾶς διὰ θεωριῶν ἀσαφῶν καὶ ἀγχιστροφῶν· ἦν εἶδος γυμναστικῆς ἣτις δὲν παρεῖχεν ἐλαστικότητα εἰς τὸ πνεῦμα εἰμὴ διαστρέφουσα αὐτό, σύστημα ὅπερ καταστρεπτικὴν μόνον ἰσχύον ἐνεῖχεν. Τὸ τριώβολον, αἱ θορυβώδεις τῆς Ἀγορᾶς συνελεύσεις καὶ ἐν τέλει ἡ σοφιστικὴ ἦσαν τὰ τρία δηλητήρια ἅτινα εἰσέδιδον ἐν τοῖς ἠθεσι τῶν Ἀθηναίων· τὸ ἀντιδοτόν ἦν ἡ ἀνάμνησις τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς παρελθούσης εὐτυχίας, ἅτινα ὁ ποιητὴς ἀντιτίθησι πρὸς τὰς ἀσχημοσύνας καὶ τὰς παρούσας δυστυχίας. Ἄλλ' ἐὰν οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἀριστοφάνους ἔμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὑπῆρξαν ἄδοξοι; ἡ δὲ ἠθικὴ ὀφείλει νὰ ἀποθαρρυνθῇ καὶ νὰ ἀπορρίψῃ τὴν γραφίδα, ἐπειδὴ πολλακίς ἡ φωνὴ της δὲν εὗρεν ἠχώ;

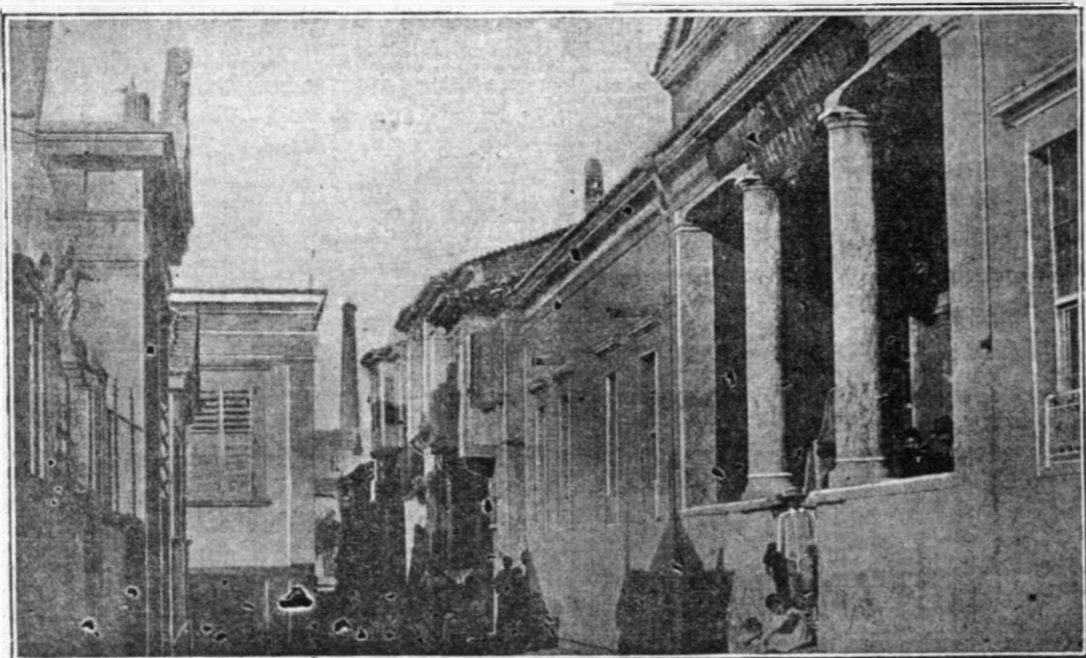
(Ἐπεται συνέχεια)

Βασ. Βασιλειάδης

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΚΥΔΩΝΙΩΝ

Τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ἑορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τελεῖται ἐν Κυδωνίαις, ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν καθιερωθεῖσα Ἐδεργετικὴ Ἀγορά, ἣς αἱ εἰσπράξεις διατίθενται ὑπὲρ τῶν ἐνταῦθα Ἐκπαιδευτηρίων. Ἐπιτροπὴ ἐκ φιλομούσων κυρίων ἀναλαμβάνει ἐκάστοτε τὴν περισυλλογὴν διαφόρων ἀντικειμένων ἄτινα εὐγενεῖς δωρηταὶ προφρόνως διαθέτουσιν ὑπὲρ τοῦ κοινωφελοῦς σκοποῦ καὶ οὕτω ἀποτελεῖται τερπνὸς ἐσμὸς ποικίλων ἀντικειμένων, ὧν τὴν κρατοῦσαν μερίδα κατέχουσιν ἐργόχειρα καλλιτεχνικὰ ὑπὸ χειρῶν ἀβρῶν δεσποινίδων τεχνουργηθέντα, εὐνόητον δὲ τὸ παραδόχημα τῆς ἀποστελλούσης παρὰ τίνος τὸ χειροτέχνημα ἠγοράσθη καὶ εἰς ποῖαν τιμὴν, διαθρύπτει δὲ τὴν φιλοτιμίαν τῆς ἐὰν ἠγοράσθη εἰς τιμὴν πολλῶν μετρίων τῆς πραγματικῆς. Ἐνταῦθα ὅπωςδήποτε δύναται νὰ ἐπιδείξῃ προτίμησιν τινα ὁ νέος πρὸς ἐργό-

χειρον νέας τῆς ἀρεσκείας του φροντίζων νὰ μάθῃ, ἐὰν κατορθώσῃ, ἐκ τῶν προτέρων τὸ ἀποσταλὲν εἶδος ὅπως ὑπερθεματίσῃ πρὸς ἀγοράν, οὕτω δὲ συμβαίνει πολλάκις ἀντικείμενον νὰ κατακυρωθῇ εἰς τιμὴν δεκαπλασίαν τῆς πραγματικῆς του ἀξίας, ὅταν ὑπάρχωσιν ἀντίπαλοι ἢ μᾶλλον ἀντίζηλοι, ὧν ἡ παρουσία δὲν ζημιοῖ ἀναμφιβόλως τὸ Ταμεῖον τῶν Σχολῶν. Ἐνταῦθα οἱ μνηστήρες φιλοτιμοῦνται νὰ γείνωσι κάτοχοι δι' ὑπερθεματίσεως τοῦ καλλιτεχνήματος, ὅπερ ἀπέστειλεν ἡ ἐκλεκτῆ των, πάσῃ θυσίᾳ, συνηθέστατα δὲ ὑπερβαίνει τὴν πεντηκοντάδα τῶν μετρητίων ἢ ὑπερθεματίσεως μέχρις οὗ γείνη ὁ μνηστὴρ νόμιμος κάτοχος τοῦ ἀντικειμένου πρὶν γένηται τῆς ἐπιστειλίας· ἐφ' ᾧ εὐνόητον ὅτι ἡ Ἐφορεία τῶν Σχολῶν θὰ εὐχεται νὰ ὑφίστανται πολλοὶ ἀρραβῶνες κατὰ τὴν πρὸ τῆς τελέσεως τῆς Ἐδεργετικῆς Ἀγορᾶς ἡμέραν.

Συνήθως ἡ συρροὴ τοῦ πλήθους κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Δημοπρασίας τυγχάνει ἀξιοσημείωτος· ἅπας ὁ εὐρὺς περίβολος τοῦ Γυμνασίου ἀμφιθεατρικῶς ὑπερπληροῦται, διακρίνονται δὲ ἐκ τῶν ἐν τέλει αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ καὶ Πολιτικαὶ Ἀρχαὶ Κυδωνίων, ὁ Ἕλλην Πρόξενος ὡς καὶ οἱ διάφοροι ἐνταῦθα ἀντιπρόσωποι τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων.

Τὸ ἐκ τῆς Ἐδεργετικῆς Ἀγορᾶς ὄφελος ἀνέρχεται ἐκάστοτε εἰς ἑκατοντάδα λιρῶν, διότι πολλάκις εὐτελεῖ κατ' οὐσίαν ἀντικείμενα ἐκ κοινωφελοῦς προθέσεως ἢ ὑποκλήψεως ἐξικνουῦνται εἰς ὑψηλὰς τιμὰς, οὕτω πέρυσι συνήθης φωτογραφικὴ εἰκὼν τοῦ ἄρτι ἀφικομένου πρώτου Μητροπολίτου Κυδωνίων Κ. Κ. Γρηγορίου κατεκυρώθη ἐπ' ὀνόματι ἐγκρίτου Κυδωνιάτου ἀντι δεκαπέντε ὄθωμ. λιρῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Ἐδεργετικῆς Ἀγορᾶς, παρεπιπτόντως δὲ δὲν δυνάμεθα εἰμὴ ἰδιαζόντως νὰ ἐξάρωμεν τὸν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους τοῦ σεβασμὸν τοῦ Κυδωνιάτου, ὁ κατώτερος ὑπανίσταται κατὰ τὴν πάροδον τοῦ ἀνωτέρου του, ὁ δὲ υἱὸς ἢ ἀνεψιὸς ἢ νεώτερος ἀδελφὸς οὐδέποτε παραλείπει τὸ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους σέβας, καὶ νεγυμφεμένος δὲ ἐὰν τυγχάνῃ οὐδέποτε φωράται καπνίζων πρὸ σεβαστῶν συγγενῶν του, τὸ τοιοῦτον δὲ ἀξιόζηλον ὑπόδειγμα παρατηρεῖται οὐ μόνον παρὰ τῆς λαϊκῆς τάξεως ἀλλὰ καὶ παρὰ τῆς ἀνωτέρας.

Παρὰ τῆς ἀνεπτυγμένης κοινωνικῆς τάξεως ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ὑφίσταται ἀμιγῆς καὶ καθαρεύουσα, παρὰ τῷ λαῷ ἢ λέξις κύριος καὶ κυρία τυγχάνουσιν ἄγνωστα, τὸν κύριόν του ὄν σέβεται καὶ τιμᾷ θὰ καλέσῃ ὁ ἐργάτης ἢ Ἀλέκος ἐπὶ παραδείγματι, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐξήγησιν τῆς χρήσεως τοῦ θηλυκοῦ γένους εἰς τὰ ἀρσενικά, τὸ τοιοῦτον θὰ παρεῖλεν ἡμᾶς εἰς γλωσσικὰ ζητήματα ἔξω τοῦ κυρίου θέματος, ἄλλως τε ὁ ἐλλογιμώτατος τέως Γυμνασιάρχης Κυδωνίων καὶ πολῦτιμος φίλος κ. Γεώργιος Σακκάρης ἐν τῇ ἐναισίμῳ ἐπὶ διδακτορικῇ διατριβῇ του περὶ τῆς τῶν Κυδωνιῶν διαλέκτου ἐμβριθέστατα ὅσον καὶ ἐπαγωγότατα ἐπραγματεύθη. Ἡ ἄνευ τοῦ κύριος καὶ κυρία προσαγόρευσις εἶνε τοσοῦτον βαθέως ἐρριζωμένη παρὰ τῆς λαϊκῆς τάξεως ἐκατέρου τοῦ φύλου, ὥστε δυσχερὲς νὰ ἐξαλειφθῇ, ἄλλως τε δὲν εὐρίσκομεν αὐτὸ ἄτοπον οὐδὲ ψεκτόν, ὑπομιμνήσκον ἡμᾶς τὴν ἀρχαϊκὴν ἀφέλειαν. Μὴ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους καὶ Σωκράτους προσηγόρευον διὰ

τοῦ κύριος καὶ κυρία, ἢ μὴ διὰ τοῦτο ἡ ἀνθρωπότης τότε ἐτύγχανε κατ' οὐσίαν ὀλιγώτερον εὐγενής;

Περαίνοντες τὴν μελέτην ἡμῶν ταύτην ἐπιπροσποιοῦμεν καὶ ἐκθύμως ἐπιδοκιμάζομεν τὴν τήρησιν τῶν ἰδιαζόντων μνησθέντων τοπικῶν ἠθῶν, οἷων ἰδίᾳ ἢ περιφορὰ τοῦ πατροπαράδοτου Φαναρίου.

Ἐὰν δὲ πέρυσι ἕνεκα αἰτίων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον δεδικαιολογημένων παρεκωλύθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἢ τέλεις τοῦ πατροπαράδοτου τοῦτο ἐθίμου, εὐχαρίστως σημειοῦμεν ὅτι τελευταίως κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου ἐγένετο ἡ περιφορὰ τοῦ πατροπαράδοτου Φαναρίου πεποίθαμεν δὲ ὅτι καὶ κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη θέλει συνεχισθῇ τὸ ἰδιόρρυθμον ὅσον καὶ τερπνότερον αὐτὸ ἔθος, τὸ ἀναμιμνήσκον ἡμᾶς χαριέντως κατὰ συμφυᾶ παραβολικὸν συνειρμὸν ἰδεῶν, ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ γειτόνων Κοινοτήτων τοῦ ἔθους μιμήσεως, τὸ ἐν τῇ κλεινῇ Ἀρχαιότητι ἐκ τῶν Μητροπόλεων εἰς τὰς Ἀποικίας μεταλαμπαδεύμενον ἄσβεστον πῦρ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης καὶ ἐμμοῆς εἰς τὰ πάτρια.

Ἄλλως τε, ὡς ἀνεγράφαμεν, μετὰ τοσαύτης νηφαλιότητος καὶ κοσμιότητος διεξάγονται αἱ μνησθεῖσαι πανηγύρεις ὥστε δὲν βλέπομεν τὸν λόγον τῆς καταργήσεως καὶ κατατάξεως αὐτῶν εἰς τὰς συνήθεις τῶν Ἰ. Ναῶν ἑορτὰς ὡσεὶ ὀλίγας εἶχομεν τοιαύτας.

Ἡ πόλις τῶν Κυδωνίων ὡς ἐκ τῆς ἀποκέντρον αὐτῆς θέσεως δὲν κέκτηται εὐχερῆ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας οὐδὲ τὴν πιθανότητα εἰς προσεχῆς μέλλον ὅτι θέλει μεθαρμόσει εἰς ἐαυτὴν τῶν μαγαλοπόλεων τὰς ἔξεις καὶ τέρψεις, ἐφ' ᾧ εἰς περιπλέον λόγος ὅπως αἱ πατροπαράδοτοι αὐταὶ ἑορταὶ, ἃς σύμπασα ἡ πόλις τῶν Κυδωνίων περιέπει, μὴ ἀταρρηθῶσιν ὑπὸ τῶν ταγῶν αὐτῆς, ἀλλὰ τούναντίον παραμείνωσιν εἰς μήκιστον, τεκμήριον τοῦ πρὸς τὰ πάτρια συνεκτικοῦ δεσμοῦ καὶ τῆς εὐκοσμίας καὶ τάξεως τοῦ νομοταγοῦς Κυδωνιατικοῦ λαοῦ.

Χρυσοῦν δ' ὡς πάντα λόγιον τῶν ἀρχαίων·
«Βίος ἀνεόρτατος, μακρὰ δόδος ἀπανδόκευτος»

Σημ. «Αἰολικοῦ Ἀστέρος»,

Ἡ ἀνωτέρω πραγματεία τυγχάνει ἀπόσπασμα ἐπίκαιρον σχετικῆς μελέτης τοῦ ἡμετέρου διευθυντοῦ κ. Βασιλείδου δημοσιευθεῖσας ἐν «τῇ ἑστ' Ἀρ. 1813. 1816 Τεργεσταίᾳ Νέᾳ Ἡμέρᾳ».

ΤΟ ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Προσφώνησις
πρὸς τοὺς ἀπολυομένους

[Ἀπαγγελθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Γυμνασίου τῇ 26ῃ Ἰουνίου ἐπὶ τῇ ἐπιδόσει τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῆς ἐπιμέλειας τοῦ Γυμνασίου τοῦ Ἰωάννου Ὀλυμπίου.]

“Τῆς ἀρετῆς ἰδρῶτα Θεοὶ
προπάρουθεν ἔθησαν ἀθάνατοι,,
Ἡσίοδος.

Ἰδοὺ τέλος, φίλοι ὀμιλεῖται τῆς παιδείας, τὸν μακρὸν τῆς μαθήσεως δόλιχον διανύσαντες καὶ ἐπὶ τὸ τέρμα αἰσίως ἀφικόμενοι δύνασθε νὰ ἐπιφωνήσετε ἐξ ὄλης ψυχῆς τοῦ σοφοῦ Ἡσιόδου τὰ θεοπείσια ῥήματα : “Πολλὸν τὸν ἰδρῶτα καὶ τοὺς ἀγῶνας ἐποίησαν πρὸ τῆς ἀρετῆς οἱ θεοὶ οἱ ἀθάνατοι!,,

Ἔινε πολύμοχθον καὶ τιμαλφῆς θήραμα τῶ ὄντι ἡ ΑΡΕΤΗ, ὅπως ἐδίδαξεν ὁ φιλόσοφος, ἀλλ’ εἶνε ἐξ ἴσου πολύμοχθον καὶ ἐξ ἴσου πολύτιμον θήραμα καὶ ἀγλάϊσμα τῆς νεότητος ἡ παιδεία, ἡ ἀνταδέλφη τῆς ΑΡΕΤΗΣ. Πόσοι τῶν ὑμετέρων συναθλητῶν ἀπελείφθησαν ἐν τῷ σταδίῳ, οἱ μὲν πρὸς αὐτῇ τοῦ τέρματος τῇ βαλβίδι, οἱ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δρόμου προαποκαμόντες, οἱ δὲ καὶ μόλις ἀρξάμενοι προαπαυδήσαντες. Στρέψατε ὀπίσω τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀναθεωρήσατε νοερῶς τὴν πορείαν! Πόσοι τῶν ὑμετέρων συναγωνιστῶν ἐξηλθὸν τοῦ σταδίου ἀστεφάνωτοι, οἱ μὲν διὰ νωθρότητα καὶ ὀλιγοψύχον, οἱ δὲ διὰ τύχης δυσμενείαν μάλιστα — μὴ λησμονεῖτε τὸ Λουκιάνειον ἀπόφθεγμα, ὅτι καὶ “ἡ παιδεία τύχης δεῖται λαμπρᾶς,, εἰ καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην τῆς τύχης νικᾷ πολλάκις ἡ θέλησις καὶ ἡ ἀρετὴ — οἱ δὲ καὶ πρὸς τοῦ βίου τὸν βαρὺν ἀγῶνα νήπιον ἔτι πνευματικῶς, τῶν καλλίστων τῆς παιδείας ἀκροαμάτων καὶ τῶν πολυτίμων αὐτῆς θησαυρῶν ἀμέτοχοι, ὑπὸ τῆς σιδηρᾶς ἀνάγκης ἐπειγόμενοι.

Ἄν ἀποβῆτε ἀξιοὶ λόγον καὶ πολῖται καὶ ἄνθρωποι ἐν τῇ Κοινωνίᾳ — καὶ ἔχετε πρὸς τοῦτο ὑπερτάτην ὑποχρέωσιν — τὸ εὐεργέτημα θὰ τὸ χρεωσθῆτε καθ’ ὅλοκληριαν εἰς τὴν Σχολήν. Αὐτὴ εἶνε ἡ πνευματικὴ ὑμῶν τροφὸς καὶ μήτηρ καὶ διδάσκα-

λος. Αὐτὴ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν πρὸς γνῶσιν, αὐτὴ ἐπλούτισε τὸ πνεῦμα ὑμῶν καὶ τὸν νοῦν μὲ τοὺς θησαυροὺς τῆς σοφίας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, αὐτὴ ἐκράτνε τὸ φρόνημα, αὐτὴ κατηύθυνε τὰ ἀσταθῆ ὑμῶν βήματα πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς φρονήσεως, αὐτὴ διέπλεσε τὴν καρδίαν ὑμῶν, αὐτὴ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν ἔννοιαν τοῦ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ αὐτὴ ἐδίδαξεν ἐν τῇ ἰδανικῇ τῆς κοινωνίας πῶς ἀμείβεται ἡ δραστηριότης, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φιλοπονία, ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀρετὴ.

“Τοῦ βίου καθάπερ δράματος πρῶτον μέρος ἐστὶν ἡ νεότης —,, εἶπεν ἀρχαῖος σοφός. Ὑμεῖς, νέοι φιλότιμοι, καλῶς καὶ ἀξιεπαίνως παρεστήσατε τὸν “ πρόλογον,, τοῦ βιωτικοῦ ὑμῶν δράματος. Ἀλλὰ — μόνον τὸν πρόλογον ! Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης θὰ ἐξέλθετε εἰς τὴν μεγάλην κονίστραν τοῦ βίου, ἐν ἣ συμφύρεται ἀναμῖξ ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετὴ, ἐν ἣ παλαίει ἡ χρηστότης καὶ ἡ φρόνησις πρὸς τὴν κακοήθειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην, ἐν ἣ συγκρούονται κρατερῶς τὰ πάθη πρὸς τὸν λόγον, τὸν ἠνίοχον τῆς ψυχῆς, τὰ συμφέροντα τὰ ὑλικά καὶ αἰ ἡδοναὶ πρὸς τὰ ὑπέρτερα καθήκοντα, πρὸς τὰς ἠθικὰς ὑποχρεώσεις — ἐν τῷ μεγάλῳ δράματι τῆς ζωῆς!

Ἐν τῇ πάλῃ ταύτῃ ἔχετε κατὰ νοῦν διὰ δύο τινὰ ἀναδεικνύουσι τὸν ἄνθρωπον ἀντάξιον τοῦ ὀνόματος : ἡ εὐγένεια τῆς καρδίας καὶ ἡ μόρφωσις τοῦ πνεύματος μετὰ χαρακτήρος ἰσχυροῦ καὶ βουλήσεως δραστηρίου. Ἡ Κοινωνία ἔχει ἀνάγκην ὄχι ἀπλῶς πεπαιδευμένων, ἀλλ’ ἀνδρῶν ἱκανῶν νὰ χορηγήσωσιν εἰς τοὺς ἄλλους τὸ παράδειγμα, τ. ἔ. ἔχει ἀνάγκην χαρακτήρων. Ὁ χαρακτήρ — καὶ μὲ τὴν λέξιν ταύτην ἐννοοῦμεν τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα — καὶ ἐν τοῖς νῦν χρόνοις καὶ πάντοτε ἀξίζει πλειότερον τῆς μεγαλοφυΐας, πλειότερον πλούτου, πλειότερον τῆς εὐγενείας καὶ τῶν ἄλλων χαρισμάτων τῆς τύχης.

Ἐνθυμείσθε ὅτι ἔλεγον ὑμῖν πάντοτε : Ἡ γνῶσις καὶ ἡ μάθησις πρέπει νὰ γίνῃ δύναμις ἰσχυρὰ ἐν ὑμῖν καὶ ἀκαταγώνιστος. Πρέπει νὰ γίνῃ ζωὴ, νὰ κινήσῃ τὴν βούλησιν, νὰ ἐξευγενίσῃ τὴν καρδίαν. Ἄλλως, ὡς γνῶσις νεκρὰ, ἢ οὐδεμίαν ἢ μηδαμινὴν ἔχει ἀξίαν, καὶ τότε. . . μάταιοι καὶ ἀνωφελεῖς οἱ κόποι ὑμῶν καὶ φροῦδος ὁ πο-

λύτιμος θησαυρὸς τῆς παιδείας ! Ἐστὲ εὐσεβεῖς, σώφρονες, δραστήριοι, εὐγενεῖς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν, ἀνεπίδεικτοι καὶ οὐχὶ ἀλαζόνες ἐπὶ τῇ μαθήσει ὑμῶν καὶ ὑπερόπται. Φεύγετε τὴν ἡμιμάθειαν, ἣτις εἶνε χείρων τῆς ἀμαθείας. Ἡ ἀληθινὴ σοφία καὶ ἐπιστήμη εἶνε μετριόφρων καὶ ἀνεπίδεικτος.

Ἐμποροὶ ἢ βιομήχανοι καὶ πρακτικοὶ ἄνδρες καθόλου ὀφείλετε νὰ μεταχειρισθῆτε τὸν πλοῦτον τοῦ πνεύματος ὑμῶν καὶ τῆς καρδίας εἰς ἐξευγενισμόν τῆς Κοινωνίας. Εἶνε ἀρδὴν ἐσφαλμένη ἡ ἐπιπόλαιος γνώμη ὅτι οἱ πρακτικοὶ ἄνδρες δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ὑψηλοτέρας μαθήσεως καὶ ἄρα καὶ εὐγενεῶς ἤθους καὶ ἀρετῆς. Ὀχι ! ἡ παιδεία καὶ ἡ μόρφωσις τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶνε ὠ-

φέλιμος, εἶνε ἀπαραίτητος, εἶνε ἀληθῶς εὐεργετικὴ διὰ τὴν Κοινωνίαν.

Ἐπὶ τῇ γλυκερᾷ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἀναδειχθῆτε χρηστοὶ ἄνθρωποι, χρηστοὶ πολῖται, χρηστοὶ πατριῶται, ὀφέλιμοι καὶ εὐεργετικοὶ εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ εἰς τὴν φίλην Πατρίδα, χαιρετίζατε τὸ ὑστατον τὴν προσφιλεῖ ταύτην ΜΗΤΕΡΑ, τὴν Σχολήν, καὶ μὴ λησμονεῖτε ποτὲ τὶ ὀφείλετε εἰς αὐτήν.

Σημ.

“Ὁ Αἰολικός Ἀστήρ,, δημοσιεύων τὴν ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόψεις λαμπρὰν πρὸς τοὺς ἀπολυομένους προσφώνησιν τοῦ ἐλλογμωτάτου Γυμνασιάρχου Κυδωνίων κ. Ἰ. Ὀλυμπίου λέπεισθε ὅτι κατέχει ἐλάχιστον δείγμα τῆς καλλιπείας καὶ τῆς ἀδρότητος τῶν ἐννοιῶν, πρὸς δὲ τοῦ ἀκριβοῦς πατριωτισμοῦ καὶ τοῦ ἀνδραγαθικοῦ χαρακτήρος τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν Γραμμάτων ὑπερόχως γνωστοῦ κ. Ἰ. Ὀλυμπίου.

Ἡ ΜΑΥΡΗ ΚΑΡΔΙΑ
ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΚΥΔΩΝΙΑΤΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐπόμενοι τῷ Προγράμματι ἡμῶν ἀρχόμεθα ἀπὸ σήμερον τῆς δημοσιεύσεως Κυδωνιατικῆς ὑποθέσεως διηγήματος λογίου ὑπὸ ψευδώνυμον συμπολίτου, ὅστις λίαν ἐπιτυχῶς ἐν καθαρῷ ἀμιγρῇ δημοτικῇ διὰ τῆς ἐντέχνου καὶ τῆς δυνάμεως ἐν τῇ συλλήψει αἰσθηματικῆς του περιγραφῆς συγκρατεῖ ἐν συγκινήσει τὸν ἀναγνώστην μετ’ ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦντα ἐν ταῖς γραμμαῖς τὰς διαφόρους τοῦ διηγήματος φάσεις.

Ὁ ἐλλόγιμος συμπολίτης φαίνεται κάτοχος ἐξαιρετοῦ διηγηματικοῦ ταλάντου, ὅπερ καλλιέργων σὺν τῷ χρόνῳ δύναται ν’ ἀναγάγῃ εἰς περιωπὴν, ὅπερ καὶ εὐχόμεθα.

Ἡμουν παιδάκι ἀθῶο καὶ ἄκαχο τότε παῦ τὴν πρωτογνώρισα.

Μ’ ἀγαποῦσε πάντοτε καὶ μ’ ἐχάιδευε δὲ μ’ ἐβλεπε μὲ τὸ μητρικὸ ἐκεῖνο χᾶδι ποῦ μαλακώνει κάθε παιδιοῦ τὴν καρδιά. Ποτέ της δὲν τὴν εἶδα νὰ λείπη ἀπ’ τὰ χεῖλη της τὸ χαμόγελο ἐκεῖνο ποῦ ὅσο κι’ ἂν φαίνεται γλυκὸ δὲν μπορεῖ νὰ μὴ φανερώσῃ ταῖς πίκρας καὶ τὰ βάσανα τῆς καμμένης καρδίας.

Καὶ σὰν παιδί ποῦ ἤμουν κατὶ ἐνοιωθὰ μέσα μου γιὰ τὴ γυναῖκα ποῦ μ’ ἀγαποῦσε. Ἐνοιωθὰ ταῖς κρυμμένες θλίψεις της καὶ ταῖς βαρεταῖς πολὺ βαρεταῖς πληγῆς της. Δὲν εἶχα ἀκόμη γνωρίσῃ τὴ κακία.

Καὶ ὅσαις φοραῖς ῥωτοῦσα τὴ μητέρα μου “γιατὶ ἡ κυρία Ἑλένη μ’ ἀγαπᾷ τόσο σὰν κι’ ἐσένα, μὰ καὶ γιατί σὰν τὴ βλέπω νοιώθω κατὶ ποῦ δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ,, ἡ μητέρα μου δὲν μ’ ἀπαντοῦσε μὰ ἡ σιωπὴ της μ’ ἐφαίνετο ὅτι ἔλεγε πολλὰ.

Καὶ ὅσο τὴν ἐγνώριζα, τὸ φυσικὸ περιεργὸ παιδικὸ μου πνεῦμα ζητοῦσε νὰ ἐξηγήσῃ πολλὰ γι’ αὐτὴ τὴ γυναῖκα ποῦ εἶχε θρονασθῆ ὁ πόνος της ὁ κρυφὸς μέσ’ στὴ ψυχὴ μου.

Μεγάλωσα καὶ μεγάλωσαν τὰ βάσανά μου.

Ἡ δυστυχία ἠθέλησε νὰ μᾶς γνωρίσῃ. Καὶ ὅπως λέγει τὸ ψαλτῆρι “οἱ φίλοι μας καὶ οἱ πλησίον ἐξεναντίας μας ἤγγισαν καὶ οἱ ἐγγιστάμας ἀπὸ μακρόθεν μας ἔστησαν., Τὶ πόνους ἔχει ἡ ζωὴ γιὰ νὰ γεννήσῃ μιὰ

μέρα τὸ θάνατο!

Ἔφαγα τὸ ξένο ψωμί ποῦ λέγ' ὁ Δάν-
της πῶς εἶνε πικρό!

Καὶ ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις πῶς βρί-
σκες μέσα ἄμμο.

Εἶδα τὴ μορφὴ τοῦ ἀγρίου κόσμου κι'
ἐλειποψύχησα.

Καὶ ἡ φωνὴ ποῦ λέγεται καθ' ἡκοῦν με
διέταζε νὰ τὸν βλέπω.

Ἐγύρισα τὰ μάτια τὰ βαρεῖα ἀπ' τὴ θλι-
ψι στὰ πίσω χρόνια τὰ ἀθῶα τὰ παιδικὰ τὰ
χρυσά.

Τὰ ἔβλεπα νὰ μὲ γελοῦνε καὶ νὰ σβύνουν,
νὰ χάνωνται.

Ἔπεσα στὴ παλαιότερα τοῦ ψωμιοῦ, τῆς
πρώτης ἀνάγκης τῆς ζωῆς.

Μ' εἶχαν διδάξῃ νὰ τὸ κερδίζω τιμημέ-
να.

Ἐβλεπα τὴ διδασκαλίαν νὰ μὴ συμφωνῇ.

Ἐπόνεσε ποῖο πολὺ ἡ ψυχὴ μου! Καὶ ἔ-
πλασα γιὰ νὰ ξεπλύνω τὸ λάθος ποῦ κάμνει
κάθε ἄνθρωπος ποῦ ἔρχεται σ' αὐτὸν τὸ
πλανήτη, κι' ἀφίνει τὴ πρώτη κατοικία του
τὸν Οὐρανὸ ποῦ δὲν περνοῦν τὰ ψέματα.

Εἶχα λησμονήσῃ πολλὰ πράγματα ἀπ'
τὰ μικρά μου χρόνια.

Ὅλα πέρασαν σβυσμένα ὄνειρα.

Καινούργιες ἐλπίδες καὶ πόθοι εἶχαν γαλ-
βανώσῃ τὴν καρδιά μου.

Κι' ἔξοῦσα μέσα στὴ κόλασι αὐτὴ ποῦ
τὴν λένε ζωὴ, ὅπως ἔζησαν καὶ θὰ ζήσουν
τόσοι!

Τὴν γυναῖκα ὁμως ἐκείνην δὲν τὴν ἔλθη-
μόνησα.

Εἶχα θυμηθῆ μέσ' στὴ μαυρίλα τῆς ἀκαρ-
δης ξενιτειᾶς τὴν καλὴ μου μητέρα ἀμέ-
τηρες φοραῖς. Καὶ με τὴν ἐνθύμησι ἐκεί-
νης μ' ἤρχετο στὸ νοῦ μου καὶ ἡ Κυρία Ἐ-
λένη.

Καὶ εἶχα δίκην νὰ τὴν θυμοῦμαι!

Γιατὶ καὶ στὰ καλά μας καὶ στὸ πόνου μας
ἦταν ἡ ἴδια! ἐν' ὧ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀλλάξανε
γνώμη.

Τὸ παιδικὸ μυαλὸ θυμάται γιερά!

Εἶχαν περάσῃ τρία χρόνια ποῦ μ' ἐπαρά-
δερεν ἡ μαῦρη ξενιτειὰ ὅταν γύρισα στὸ
σπῆτι τῆς μητέρας μου ποῦ δὲν τὸ ἄλλαξα
οὔτε με τὰ παλάτια τοῦ Σολομώντος.

Ἡ πρώτη μου ἐπίσκεψις ἦταν νὰ πάγω
σ' τῆς Κυρίας Ἐλένης.

Ἔχει κανεὶς τότε πολλὰ νὰ διηγηθῆ, νὰ
πῆ νέα καὶ νὰ ἐνθυμηθῆ τὰ παλιά.

Ἄλλ' ἡ μητέρα μου ἔκοψε τὴ χαρὰ μου.
Μὴ πᾶς παιδί μου μὲ λέγει... καὶ τὰ μά-
τια της ἀρχίζουν νὰ βουρκώνουν.

Ἦρχισα νὰ προαισθάνωμαι δυστύχημα
Μὰ μήπως δὲ ζῆ ποιά;

Αἱ! παιδί μου ἡ καλὴ αὐτὴ γυναῖκα ποῦ
μαρτύρησε χρόνια, ποτέ της δὲν ἔζησε!

Ἡ ζωὴ της ἦταν μιὰ εἰρωνεῖα πραγμα-
τικῆ.

Ἐκάθησα στὴ καθέκλα, ἀκούμβησα
σ' ἓνα τραπέζι τὰ χέρια μου καὶ ἤρχισα μὲ
προσοχὴ ν' ἀκούω τὸ μαρτυρικὸ Συναξάρι
τῆς ἁγίας γυναικὸς ποῦ ἡ Ἐκκλησιὰ ἀκό-
μη δὲν τὸ ἐδόξασε.

Καὶ εἶνε εὐμορφα πολὺ εὐμορφα ἅμα
μιλᾷ ἡ μητέρα στὸ παιδί της καὶ διηγείται.

Τὸν πατέρα της δὲν τὸν γνώρισε.

Εἶχε μείνῃ κοιλάρφανο, γιατί δολοφόνου
χέρι τὸ βράδυ τῆς λαμπρῆς ἐκείνης τῆς χρό-
ν' ας, τοῦ πῆρε τὴ ζωὴ.

Ἡ μητέρα της μιὰ χρυσὴ γυναῖκα φαρ-
μακώθηκε ἀπ' τὴ θλιψι. Ἔχασε τὸ νοικο-
κύρη της ποῦ ἦταν ὅλη ἡ περιουσία της, ἡ
ἐλπίδα της.

Ἐγεννήθηκε ἡ Ἐλένη πτωχὴ καὶ ὀρφά-
νεψε κι' ἀπὸ μητέρα σὲ δύο μέραις.

Τὴν χρονιά ἐκείνη — ὅπως λέγουν αἱ
γυναῖκες καὶ ὅσοι ἄνδρες ἔπαθαν — εἶχαν
πεθάνῃ πολλαῖς λεχοῦσες γιατί εἶχαν τὴ
κακὴ τύχη, καθὼς ποῦ λέγει ἡ παράδοσις,
καὶ αὐτὴ εἶνε δόγμα, νὰ περάσουν μέσα
ἀπ' τὴ πολιτεία τὴ νύχτα πολλὰ ἀρνιά. Αὐ-
τὰ ἀφίνουν τὴν ἀρρώστια καὶ τὸ θανατικὸ
σταῖς λεχοῦσες.

Καὶ τὰ ἄκακα ἀρνιά ἀκόμα φέρουν κα-
κὸς τὸν κόσμου!

Ἀνεθράφηκε στὰ χέρια τῆς θεῖας της
Ῥηνοῦλας ὅπως κι' ὅπως. Καὶ σὰν μεγά-
λωσε λίγο, εἶδε γύρω γύρω τὸν κόσμου μαῦ-
ρο κατάμαυρο ὅπως εἶχε κἀνὴ τὴ καρδιά της
ἡ πενταρφάνια.

Ἡ κυρὰ Ῥηνοῦλα σκέφθηκε νὰ βάλῃ
τὴ μικρὴ ἀνεψιά της στὸ ῥάψιμο γιὰ νὰ
μπορῆ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί ποῦ πολλαῖς φο-
ραῖς δὲν τῶβλεπαν.

Σ' τὸ σπῆτι τῆς ῥάφτρας Ἀναστασίας ἦσαν
πολλὰ κορίτσια μαθήτριάς.

Καὶ ἡ Ἐλένη πῆρε τὸ βελόνι ποῦ με τὴ

τόση σμικράδα του δίνει τὸ μεγάλο ψωμί,
τὸ γλυκὸ τὸ τιμημένο.

Ὅλαις αἱ μαθήτριάς ἔρχεσαν, ἔπαιζαν
ἐκεῖ μέσα, γελοῦσαν, εἰδεινε ἡ κάθε μιὰ
τὴ νεοκένδυτη ποδιά της, τὸ κάθεικαινούρ-
γιο στολίδι της.

Στὴ γωνιά ὁμως πάντα καθισμένη γλω-
μῆ, στυγνὴ, πικραμμένη στὰ μαῦρα, εἰρ-
γάζετο ἡ Πεντάρφανη Ἐλένη.

Θλιμμένη ψυχὴ, ὀρατισμένη καρδιὰ εἶνε
δύσκολο, εἶνε βαρὺ νὰ βλέπῃ τὴ ξένη χαρὰ
νὰ τῆς γίνεαι μπουζιά.

Ἄλλὰ στὸ μαρτύριο ὁ ἄνθρωπος συνει-
θίζει ὅταν αὐτὸ εἶνε προωρισμένο ν' ἀρ-
γήσῃ ν' ἀποτελειώσῃ.

Πολλαῖς φοραῖς μὲ μάτια κουρασμένα
ἀπὸ ματωμένα δάκρυα, μὲ στομάχι ἀδειρο
σκυμμένη στὴ βελόνῃ χωρὶς νὰ περιμένη
καὶ μισθό, — γιατί αἱ ῥάφτρας στὸ κανο-
νισμό των τὰ δυστυχημένα κορίτσια τὰ θε-
ωροῦν ὑποχρεωμένα γιὰ τὴ μάθησι νὰ δου-
λέψουν δωρεὰν ὡς ποῦ νὰ γίνῃ πρώτα ἡ
δικὴ των προῖκα, — ἡ ὀρφανὴ ἐπλήρωσε
τὸ μαρτυρικὸ της φόρο.

Εἶνε ἄσπλαχνες αἱ ῥάφτρας σ' αὐτὸ τὸ ζή-
τημα.

Προικὰ μαζεμένα ἀπὸ τὸ κουρασμένο
μάτι καὶ χέρι κι' ἀπ' τὸ ἰδρωμένο πρόσωπο
ὀρφανῆς καὶ πτωχῆς μαθήτριάς ποῦ ἀδικεῖ-
ται εἶνε φορτωμένα με τὸ πόνου καὶ τὸν ἀ-
ναστέναγμα τῆς, ἔχουν ἀφισμένη ἐπάνω
των βαρεῖα τὴν καρδιά τῆς δυστυχημένης
ξενοδολεῦτρας καὶ καταραμένα προικὰ
δὲν δίνουν τὴ χαρὰ!

Ἔχυσε τὰ μάτια της δέκα χρόνια γιὰ ἔ-
να κομμάτι ψωμί καὶ ἔλυσε τὸ πικραμένο
της κορμί σ' τὸ ἐργαστήρι τῆς Ἀναστασί-
ας.

Ἐκεῖ ἐσύχναζαν κάθε μέρα πολλοὶ πραγ-
ματευτάδες γιὰ νὰ πωλοῦν τὰ νεοφερμένα
στολισματα τοῦ συρμοῦ ποῦ ἄλλαις τάχου-
νε σωρὸ κι' ἄλλαις τὰ βλέπουν καὶ τὰ λαχ-
ταροῦνε!

Μέσα σ' τὸ παρθενικὸ ἐκεῖνο σωρὸ ἄλ-
λαις μαθήτριάς ἀγαπιώτανε φανερὰ κι'
ἄλλαις τὸ εἶχαν κορυφὸ καμάρι.

Ἐσύχναζε καὶ ὁ μοναχογιὸς ὁ χαϊδεμέ-
νος τοῦ Σφύρα.

Εἶχαν κτήματα πολλὰ καὶ μαγαζὶ βαρ-
βάτο. Τὰ μάτια του ὁμως ἔπεφταν σὰν
παγίδες ἐπάνω σ' τὴν Ἐλένη.

Ἡ ἀφορμὴ γιὰ σχόλια δόθηκε χωρὶς
κόπο σ' τὰ ἄλλα κορίτσια ποῦ κι' ἂν εἶχαν ὁ-
μως δικὰ των πανηγύρια εἶχαν μάνα καὶ
πατέρα. Ἄλλ' ἡ Ἐλένη δὲν εἶχε τὰ ἴδια
δικαιώματα.

Ὁ ὀρφανὸς μποδίζει παντοῦ! ὁ πόνου
του γιὰ τοὺς ἄλλους εἶνε ψεύτικος· γι'
αὐτὸν ὁμως εἶνε Σταυρὸς καὶ οἱ ἄλλοι ὅλοι
ἐτοιμάζουν τὰ καρφιά των!

Αἱ γειτονιάς δὲν εἶχαν ἄλλη ὑπόθεσι.

Ἔπρεπε νὰ δικάσουν νὰ καταδικάσουν.

Ἄν οἱ κατάδικοι δικάζονται σ' ἓνα ὁ-
ρισμένο δικαστήριον, ὁ ἀπόκληρος τῆς τύ-
χης θὰ δικασθῆ ἀπὸ πολλὰ.

Κάθε αὐλὴ καὶ κατώφλι καὶ κάθε γω-
νιά ἐψήφισε νὰ σταυρωθῆ ἡ καμοματοῦ,
ἡ ταρτοῦφα, ἡ ξεμιαλιστέρα. Τὸ ἀνδρόγυ-
νο τοῦ Σφύρα παρουσιάσθηκε γιὰ τὴ θα-
νατικὴ ἐκτέλεσι λυσσασμένο καὶ ἀμείλι-
κτο.

Ὁ μοναχογιὸς διαλάλησε γιὰ καύχημα
καὶ τιμὴ του πολλά, καὶ ἡ Ἐλένη ἡ Αἰο-
λικὴ ἦτο χειροτέρα καὶ Μαρίας τῆς Αἰγυ-
πτίας!

Δὲν εἶχε τόπο ποιά σ' τῆς Ἀναστασίας!

Ἔλαβε δέκα χρόνῳ μισθοῦς, τὴν κατα-
φρόνια, τὴν ἀπελπισία!

Ἔσχυσε τὸ κουρασμένο κεφάλι της καὶ
ἐδέχθηκε τὸ καινούργιο γραφτό της.

Δὲν ἐπρόκεινε νὰ βάλῃ τὴν πρώτη ἄσπρη
φορεσιὰ της ὕστερα ἀπὸ τὰ δέκα ὀκτὼ χρό-
νια τῆς ζωῆς της ποῦ τὴν ἐγνώρισε μαῦρη,
ὀλόμαυρη!

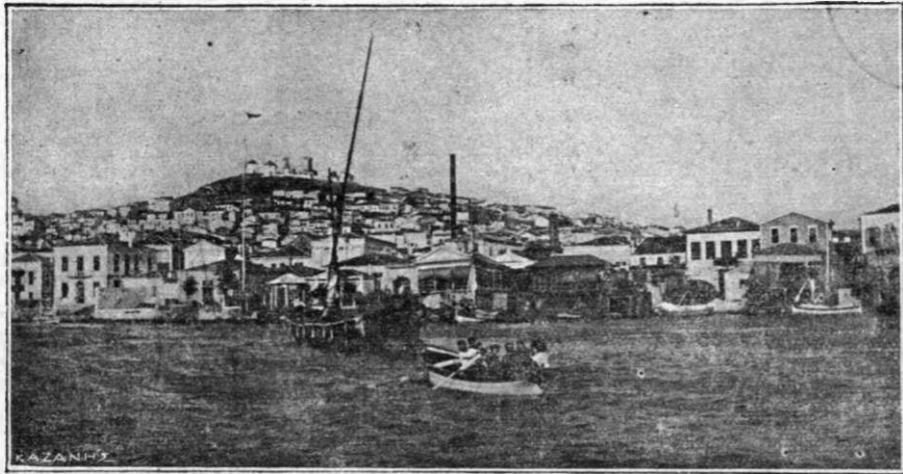
Εἶχε καὶ ἡ κυρὰ Ῥηνοῦλα τὸ μερδικὸ
της. Οὔτε σ' τὴν ἁγία γωνιά τῆς ἐκκλησιᾶς
σ' ἐσπερινούς καὶ λειτουργιάς ποῦ πῆγαινε
γιὰ ναῦρη λίγη τῆς ψυχῆς ἀποστασιά, δὲν
μποροῦσε νὰ μὴν ἀκούσῃ γιὰ τὴν ἀνεψιά.

Καὶ γιὰ μόνῃ ἀπάντησι καὶ ἀγανάκτη-
σι σταῖς κοκκαλωτικαῖς φρεσὺς γλώσσες ἔβλεπε
τὸν Ἐσταυρωμένο, τὸ μόνου βοτάνι ποῦ
βρίσκουν οἱ φαρμακωμένοι!

(ἀκολουθεῖ)

Βάσος Ἀλιστρατής

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΚΥΔΩΝΙΩΝ

ΚΥΔΩΝΙΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Τὴν 1^{ην} Σεπτεμβρίου α' τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἔτους, ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, μεγίστη ἐν Κυδωνίαις κινήσις τοῦ γυναικείου κόσμου ἀνὰ τοὺς ἐξοχικοὺς ἰδία Ἰ.Ναοὺς κατ' ἐξοχὴν δ' ἐν τῷ Ἁγίῳ Κωνσταντίνῳ παρατηρεῖται ὅπως ἐκκλησιασθῶσι καὶ λειτουργήσωσι τὸ οἰκογενειακὸν ῥόδι, τὴν ῥοιὰν τὸ ἔμβλημα τῆς μεγαλοπρεποῦς Ἦρας, τὸ συμβολίζον προσφυῶς διὰ τῶν κανονικώτατα διατεταγμένων κόκκων τὴν οἰκιακὴν τάξιν καὶ ἐν γένει οἰκοκυρωσύνην. Ἡθὴ καὶ ἔθιμα ὀλονέν ἀτυχῶς ἐκλείποντα τῶν μεγαλοπόλεων καὶ ἄτινα ἢ συμπαγῆ καὶ ἀμιγῆς ὁμογένεια διατηρεῖ ἔτι ἀσινή.

Αἱ Κυδωνίαι εὐμοιροῦσιν ἐξοχικῶν παρεκκλησιῶν πάντων γραφικῶν ἀλλ' ὁ παρὰ τῇ Ἰ. Μονῇ τοῦ Ἁγ. Νικολάου ὁμώνυμος ναῖκος ὑπερβάλλει πάντας ὡς πρὸς τὸ πανοραμιακὸν περιβάλλον ὅπερ ἀπολαμβάνει τις ἀπὸ τοῦ παρακειμένου πευκοβριθοῦς λόφου. Τοπεῖον ἀσυλήπτου φυσικοῦ κάλλους ὅπερ ἐν τῇ προεκτάσει του περιλαμβάνει χῶρον σημαντικὸν ἅπαντα πεικρόφυτον ἔχοντα κατέναντι τὴν Ἰ. Μονὴν τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς προβάλλουσαν δίκην Ἐνετικῶν φρουρίων μὲ τοὺς ὀγκολίθους τῆς δεσπόζοντος ἀπὸ τοῦ ἐπιβάλλοντος ὕψους τῶν τοῦ δίκην λιμνοθαλάσσης κολπίσκου τοῦ Ἁγ. Νικολάου, ὅστις πρὸς τὰ ἔνδον εἰσχωρῶν διασηματίζει τὸν ἀδιέξοδον ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστω ἀπαράμιλλον ὄρμον τῆς Ἁγ. Κυριακῆς, ἀφοῦ πρότερον τὸ θαλάσσιον δρεῖμα μακρόθεν χαιρετῶν τὴν ὀπισθὲν του ὑπὸ τῆς χειρσσησώδους, Μικρασιατικῆς ἀκτῆς περιπτυσσομένην Νησοποῦλαν καὶ δεξιόθεν ἔχον τοῦ Διαβόλου τὸ Τραπεζί, τὰ Ἀυτριά τοῦ Λαγοῦ καὶ περιεῖχον τὴν Τρύπια Πέτραν, ἐνατενίζει τὴν κατέναντι τοῦ Ἀετοῦ τὴν Φωλῆά, πέρασμα ἐν τῷ

μεταξὺ στενὸν, βάθους περὶ τὰς 40 ὀργυιάς, πρόδηλα ἴχνη φέρον ἠφαιστειογενῶν φαινομένων.

Ὄνομασθαί ἅπασαι παραστατικώταται, ὡς τὸ λαϊκὸν πνεῦμα καὶ ἡ γλῶσσα τοσοῦτον προσφυῶς ἀπέδωκεν, ὥστε νὰ μὴ τολμᾷ τις οὔτε νὰ τὰς Ἐξελληνίσῃ δῆθεν, οὔτε κἂν νὰ τὰς μετακινήσῃ.

Ἀπὸ βαθέος ὄρθρου τὴν παραμονὴν τῆς Ἐορτῆς οἰουδήποτε πανηγυρίζοντες ἐξοχικοῦ παρεκκλησίου, μακροὶ συνοδεῖται ἀποτελούμενοι τὸ πλεῖστον ὑπὸ γυναικῶν λαϊκῆς τάξεως λαμβάνουσι τὴν φέρουσαν ὁδὸν ὅπως διέλθωσιν οὐχὶ βεβαίως ἅπασαν τὴν ἡμέραν ἐν λιτανείαις καὶ προσευχαῖς ἐντὸς τοῦ ναΐσκου, ἀλλ' ὑπὸ τὰς ζωογόνους πεύκας καὶ τὸν ζεῖδωρον ἐξοχικὸν ἀέρα, ἀφοῦ προηγουμένως ἐννοεῖται ἔλαβον τὴν πρόνοιαν ὅπως παραλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν ἅπαντα τὰ πρὸς διημέρευσιν ἐν τῇ περιστάσει χρεώδη. Ἐθιμα ζηλευτὰ ἄτινα εἰτυχῶς μέχρι σήμερον πιστῶς τηροῦνται κατ' ἐξοχὴν παρὰ τῷ λαῷ, διότι καὶ τῆς ὑγιείας συντελεστικὰ τυγχάνουσι καὶ τῶν πατρίων — οὐχὶ ἐννοεῖται τῶν ἀπὸ τοῦ ὀστράκου προσκεκολλημένων — συνεχτικῶς. Πόσον δὲ οὐσιώδη ἐπίδρασιν ἀσκοῦσιν αἱ λαϊκαὶ αὐταὶ πανηγυρικαὶ ἐκδρομαὶ ἐν τῷ καθολικῷ βίῳ τοῦ Γένους, ἀρκεῖ νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὀλόκληρος ὄροσειρὰ παρὰ τὴν Σμύρνην τὸ Γιαμανλάρ δ' ἄγ, ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ἐκ τῆς παρακειμένης Ἰ. Μονῆς τῆς Ἀμαναριώτισσας ἧτις ἐπέβαλε τὸ ὄνομα τῆς εἰς ἅπαντὸ ὄρος. Καὶ οὔτω ἅπαξ ἔτι κυροῦται τὸ ἀθάνατον δῆτὸν τοῦ κορυφαίου τῶν ἱστορικῶν ὅτι πολλάκις ἐλάχιστα αἰτία ἐπιφέρουσι μέγιστα ἀποελέσματα.

Κατ' αὐτὰς ἄρχονται αἱ προετοιμασίαι ἀπὸ τῶν

ἐξοχῶν ὅπως ἐπανακάμψωσιν εἰς τὰ ἴδια αἰ οἰκογένεια αἴτινες ἠτύχησαν ὅπως διέλθωσι τὸ θέρος μακρὰν τῆς πόλεως ἐν εὐρεῖ εὐαέρῳ περιβάλλοντι. Εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ Σεπτέμβριος καὶ ὅλος πολλάκις ὁ Ὀκτώβριος εἶναι καταλληλότετοι ἐξοχικοὶ μῆνες, ἀλλ' ὅ,τι ἐπείγει τὰς παραθεριζούσας οἰκογενεῖας πρὸς τὴν ἐν τῇ πόλει ἐγκατάστασιν εἶνε τὰ μικρὰ τῶν ἄτινα φοιτῶντα ἐν ταῖς Σχολαῖς δυσκολεύονται ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν εἰς τὴν καθ' ἑκάστην ἄνοδον καὶ κάθοδον, ὡς ἐκ τούτου δὲ οἱ φιλόστοργοι γονεῖς τῶν θυμαίων μετὰ μέρος τῆς εὐμαρείας τῶν πρὸς ἄνεσιν τῶν τέκνων τῶν. Μεθ' ὀπόσης ἀναμφιβόλως προθυμίας θὰ σπεύσωσιν οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν θερινὴν ἀνάπαυαν ὅπως ἐγγραφῶσιν εἰς τὰς Σχολὰς καὶ ἐπαναλάβωσι τὰ μαθήματά των! Καὶ τὸ τοιοῦτον ἀναμφιβόλως θὰ πράξωσιν ἅπαντες οἱ φιλομαθεῖς καὶ φιλότιμοι μαθηταί, διότι θὰ ὑπάρξωσιν ἴσως καὶ τινες, εὐτυχῶς, πολὺ ὀλίγοι οἵτινες θὰ ἠύχοντο ὅπως ἅπαντες οἱ μῆνες τοῦ ἔτους συνίστανται ἐκ τοῦ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου χωρὶς νὰ σκέπτονται ὅτι κόποις τὰ καλὰ κτῶνται καὶ ὅτι ἐκάστη ἡμέρα παρερχομένη Σχολικῆ ἐργασίμος ἦς δὲν ἐπωφελεῖται ὁ μαθητῆς ὅπως πρέπει, ἐν τῷ μέλλοντι θὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς ἔτος πολὺ φρονεῖ καὶ ἀνιαρόν, διότι δὲν προηγήθη ἡ ἔγκαιρος μάθησις, ἡ καθεστῶσα τὸν βιωτικὸν ἀγῶνα ὀλιγότερον δεινὸν διὰ τῶν πολυτίμων εἰρηλικῶν ὀπλων ἄτινα παρέχει ἡ σπουδὴ καὶ ἡ γνῶσις.

Ἀπὸ τοῦ μὲν τούτου ἄρχονται μεταβαλλόμενα αἱ ἔξεις καὶ ἐν γένει ὁ τρόπος τοῦ βίου ὁ ὑπαίθριος τὸ πλεῖστον νικητηρῶν βίος ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ὑποστέγου. Ἀμφότεροι οἱ ἀξιόλογοι Κινηματογράφοι τῆς πόλεως μας οἵτινες καθ' ἅπαντὸν θέρος ἀραιοὺς μόνον θεατὰς προσεῖλκυον, θὰ δεκαπλασιάσωσιν ἀναμφιβόλως τὸ θεατήριόν των, ὅπερ δὲν θὰ ἔχη πλέον λόγους νὰ παραπονητῆ διὰ τὴν θερμότητα ἀλλὰ θὰ σπεύδῃ ἀθρόον νὰ πληρῶνῃ τὰς θέσεις πληρῶνων! μόνον μεταλλικὰ — διότι ἔχει καὶ τὰ καλὰ του ὁ συναγωνισμὸς ἀλλὰ διὰ τοὺς πελάτας μόνον — πράγμα πρωτοφανές, ὅταν μάλιστα ἡ ἀνέλιξις ἡ κινηματογραφικὴ συνοδεύεται καὶ ὑπὸ ἑναρμονίων ἤχων, διότι μουσικὴ καὶ Κινηματογράφος εἶνε δύο πράγματα ἀναπόσπαστα, ἄλλως ἀδικοῦνται καὶ αἱ ὥραιότεραι ταινίαι.

Ἀλλὰ πλὴν τῶν Κινηματογράφων, ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀξ. Διευθύνσις τοῦ Κινηματογράφου "Φῶς", θὰ μᾶς παράσῃ συντόμως καὶ εὐάρεστον τινα ἐκπληξὴν διὰ τῆς προσκλήσεως ἀξιολόγου τινὸς θιάσου ὅστις ἅμα τὴν ἐνάξει τῆς φθινοπωρινῆς περιόδου νὰ παράσῃ ἡμῖν ψυχαγωγίαν τινά, ἀφοῦ ὡς γνωστὸν ἡ πόλις μας δὲν ἔχει καὶ πολλὰς τοιαύτας ἐν ὥρᾳ χειμῶνος. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ ἐλθῇ θιάσος προὑποτίθεται ἡ ὑποστήριξις τοῦ Κινοῦ, διότι παρήλθε πλέον ἡ μακαρία ἐκείνη ἐποχὴ καθ' ἣν αἱ Κυδωνίαι ἐθεωροῦντο ὡς πρὸς τὰ τρόφιμα Γῆτῆς Ἐπαγγελίας, ὅ,τι ἀγοράζει τις ἐναυθὰ δὲν εἶνε διόλου εὐθηνότερον ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλην μεγαλόπολιν, οἱ δὲ ἠθοποιοὶ ἔχου-

σι καὶ ἐκεῖνοι στόμαχον, εἰμὴ ἀπαιτητικότερον τῶν κοινῶν θνητῶν ἀφοῦ πολλάκις ὑποδύονται πρόσωπα βασιλέων καὶ μεγιστάνων, πάντως ὁμῶς ἐξ ἴσου πρὸς τὸν ἡμέτερον κατεξαιστώμενον διὰ τὴν μὴ ἐν μέτρῳ ἱκανοποίησίν του.

Τὸ προσωπικὸν τῶν Καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τῶν καθ' ἡμᾶς Σχολῶν ὑπέστη ἐφέτος τὰς ἐξῆς μεταλλαγὰς. Ἐκ μὲν τοῦ Γυμνασίου ἀπεχώρησαν οἱ Καθηγηταὶ κ. κ. Κ. Μπότσης τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, Δ. Ντιμπαμπῆς τῶν Ἱερῶν, Ν. Εὐθυμιάδης τῶν Γαλλικῶν καὶ Ἀθ. Χατζόπουλος τῶν Ἐμπορικῶν εἰς ἀντικατάστασιν δὲ προσελήφθησαν ἄχρις ὥρας οἱ κ. κ. Εὐστρ. Καρτσαλλῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Δ. Βογαζιανὸς τῶν Ἐμπορικῶν ἐν δὲ ταῖς ἀνωτέραις Γυμναστικαῖς τάξεσιν ἡ Α. Π. ὁ Πρωτοσύγκελλος Κυδωνιῶν κ. Ἀρσένιος ὡς Καθηγητῆς τῶν Ἱερῶν. Τὴν δὲ δὶδα Στέλλαν Ἀνδρεάδου διευθύντριαν τοῦ Παρθεναγωγείου Κάτω Παναγίας, ἀντικατέστησε προαγομένη ἡ δὲ Καλλιόπη Στεφάνου, τὴν δὲ δὶδα Ἐλβίραν Κιουρέλλη ἡ δὲ Ἐλένη Πλωμαρίτου. Αἱ ἐν τῷ Κεντρικῷ Παρθεναγωγείῳ μεταρρυθμίσεις ἄχρις ὥρας δὲν ἔλαβον ὁριστικὸν πέρας.

Ἐκ τῶν δημοδιδασκάλων ἀπεχώρησαν οἱ κ. κ. Θεοφ. Ζαφειρέλλης, Νικ. Ἀνδρεάδης, Ἰ. Παπουτῆς, Κ. Λαμπίδης καὶ Παν. Σάββας ἀντικατέστησαν δ' αὐτοὺς οἱ κ. κ. Ἀθ. Κοραῆς, Δημ. Κυριακίδης, Δ. Γαλέτης, Πάτρ. Βογιούκας καὶ Σάββας.

Καταλήγοντες ἐξαίρομεν τὸ δικαιοτάτον μέτρον εἰς ὃ προέβη ἡ ἀξ. Ἐφορεία τῶν Σχολῶν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου Κυδωνιῶν Κ^{ου}. Γρηγορίου, αἰξήσασα ἐν γένει τοὺς πενιχροὺς μισθοὺς τῶν δημοδιδασκάλων.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

Πουλὶ κατάμονο ξενιτεμένο
Σὲ δάση τρέχω καὶ ἐρημιαῖς
Εἶμαι πανέρημο, δυστυχιμένο,
Σὲ κόσμῳ ἄπονο, χωρὶς καρδιαῖς.

Σ' ὅποιον χαμόκλαδο πάω νὰ καθήσω.
Ἄγγιλα βρίσκω, ἀσπλαγχνιά!
Θέλω τὸ πόνο μου νὰ τραγουδήσω,
Μὰ βρίσκω ὀλόγυρα τὴν ἀπονιά.

Καὶ κλαίω τ' ἄμοιρο τὴ μοναξιά μου,
Τὴ δυστυχία μου, τὴν ἀπονιά,
Ποτάμι τρέχουνε τὰ δάκρυά μου
Σ' αὐτὴ τὴν ἀσπλαγχνιὰ τὴ ξενιτειά!

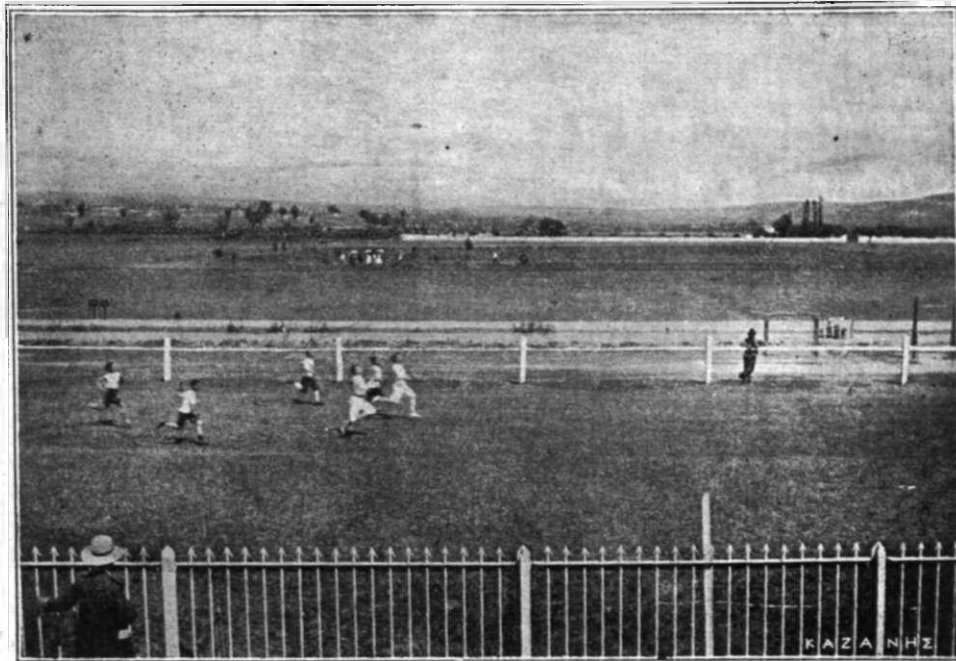
Μαρίνος Κουτούβαλης

Σμύρνη

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΕΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ
ΣΧΟΛΗΣ
ΔΑΛΔΑΚΗ

ΠΑΘΗΤΙΚΟΙ
ΑΓΩΝΕΣ
ΕΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΩ

Ἐπικαίρως θλιβερόν καθήκον ἐπιτελοῦντες ἀφιερῶμεν τὰς ἀνω δύο εἰκόνας εἰς μνήμην τοῦ **Θεμιστοκλέους Γ. Καλικάκη**, τοῦ εὐέλπιδος μονογενοῦς νεανίου, ἐφ' οὗ ὁ ἀτυχῆς πατὴρ ἐστήριξε πάσας τὰς ἐλπίδας καὶ ὅστις ἐν μιᾷ ἀποφράδι στιγμῇ ἐπέπρωτο νὰ ἀπολεσθῇ θύμα τῆς εὐγενοῦς ὁρμῆς του ὅπως διασώσῃ πνιγόμενον ἀγρότην ἀγνοοῦντα νὰ κολυμβᾷ.

Τὰς λεπτομερείας τοῦ θαλασσίου τούτου δράματος ἐν τῷ Συμυρναϊκῷ κόλπῳ, ἐκτενῶς ἀνέγραψαν τὰ Συμυρναϊκὰ φύλλα τὸν λήξαντα μῆνα, ἐξωτερικεύσαντα τὴν συγκίνησιν καὶ τὴν λύπην τῆς Συμυρναϊκῆς κοινωνίας ἐπὶ τῇ δεινῇ ἀπωλείᾳ τοῦ

ἐν τῷ ἀνθεὶ τῆς ἡλικίας φοιτητοῦ τῆς ἰατρικῆς ἐν Γαλλίᾳ **Θεμιστοκλέους** χάρμα τλημόνων γονέων! Καὶ ἦν ὄντως χάρμα οὐ μόνον διὰ τοὺς γεννήτορας, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντα τιμῶντα τὴν γενναιοψυχίαν ἐν εὐσταλεῖ σώματι. Παρατηρήσατε τὰς εἰκόνας! Πρῶτος ἔρχεται εἰς τὸ δρόμον ὁ ἀλκιμος παῖς ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τοῦ θεατηρίου!

Καὶ ἡ μὲν μία τῶν εἰκόνων παρουσιάζει ἡμῖν τοὺς μαθητικούς ἀγῶνας τῆς εὐφήμως γνωστῆς ἐν Σμύρνῃ Σχολῆς Δαλδάκη, ἡ δ' ἑτέρα ὁμοίως Σχολικούς Ἀγῶνας ἐν Παραδείσῳ (Σμύρνης), τῷ πεφημισμένῳ Συμυρναϊκῷ τοπεῖῳ ἔνθα τελοῦνται καὶ αἱ Ἴπποδρομῖαι.

Ὁ εὐσμοῖρος τοῦ ἀτυχοῦς νέου πατὴρ κ. Γεώργιος Καλικάκης ἐρασιτέχνης φωτογράφος, ἐκ τῶν πρωτευόντων δὲ φαρμακεμπόρων τῆς Σμύρνης ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἐκδόσεως τοῦ "Αἰολικοῦ Ἀστέρου", ἔσπευσε πάνυ εὐγενῶς ὅπως ἀποστείλῃ σειρὰν ἐνδιαφεροῦσων φωτογραφιῶν ἐν αἷς καὶ τὰς ἀνω, αἵτινες ἐπέπρωτο τόσον πενθίμως νὰ σχολιασθῶσιν ὡς ἐκ τοῦ ἐπελθόντος ἀνεπανορθώτου δυστυχήματος.

Εἶθε ὁ Ὑψιστος νὰ ἐνσταλάξῃ θάλασμον παρηγορίας εἰς τὰ τλήμονα στήθη τῶν ἀπαραμυθῆτων γονέων ὡς καὶ λοιπῶν οἰκείων, ἡ δὲ Διεύθυνσις τοῦ "Αἰολικοῦ Ἀστέρου", ἥτις διὰ φιλικωτάτων δεσμῶν συνδέεται μετὰ τῆς δεινῆς δοκιμασθείσης οἰκογενείας διαβιβάζει τὰ βαθύτατα συλλυπητήρια αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀνηκέστῳ συμφορᾷ.

Ἡ ΡΟΙΑ ΚΑΙ Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΑΥΤΗΣ

Λόγιος ἐκ Σμύρνης φίλος τῶν μετὰ χάριτος χειριζόμενος τὸν κάλαμον ἐνηραστήθη ὅπως ἀποστείλῃ ἡμῖν τὰ κατωτέρω ἐπίκαιρα ὅσον καὶ ἐνδιαφέροντα περὶ τοῦ εὐχύμου καρποῦ τῆς Ροιάς.

Ἡ ροιά κοινῇ ΡΟΔΙΟΝ δὲν εἶναι μόνον δροσερός καὶ εὐγευστος καρπὸς ἀλλὰ καὶ κάλλιστον ἀντιπυρετικὸν φάρμακον, ἀποτελεσματικώτατον ἰδίως κατὰ τῆς Εὐλογίας. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις δεόν νὰ λαμβάνεται μόνον ὁ ζωμός αὐτοῦ.

Φίλος ἡμέτερος εὐρισκόμενος ἐν περιουδεῖᾳ προσβλήθη ἐν τινὶ μικρᾷ νήσῳ τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τῆς ἐπαράτου νόσου καὶ ἐθεραπεύθη ταχέως χάρις εἰς τὸν ζωμόν τῶν ΡΟΔΙΩΝ ὃν τῷ παρεῖχον οἱ φιλοξενούντες αὐτόν.

Τὸ ΡΟΔΙΟΝ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, θεωρούμενον ὡς ἐν τῶν καλλιτέρων συμβόλων τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ἦν δ' ἀφιερωμένον εἰς τὸν Ἄδωνιν, οὗ ἡ ἑορτὴ τὰ ΑΔΩΝΙΑ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ σπουδαιότερα μετὰ τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια ἀλληγορία τῆς Μελλούσης Ζωῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐκτιμῶσα τοὺς ἐπιτυχεῖς συμβολισμοὺς τοῦ ἀρχαίου Ἑλλήν. πνεύματος καὶ θέλουσα νὰ διατηρῇ ἀκαίαν τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, παρέλαβεν εἰς τὰ Κόλλυβα ἐκ μὲν τῶν Ἐλευσινίων Μυστηρίων τὸν σίτον, ἐκ δὲ τῶν Ἄδωνίων τὸ ΡΟΔΙΟΝ.

Τὴν αὐτὴν πρὸς τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια ἀλληγορίαν εἶχον καὶ τὰ Ἄδωνια κατὰ τὸν Παλαίφατον (Περὶ θεῶν φύσεως § 85) Ὁ Ἄδωνις συμβολίζει καὶ αὐτὸς τὸν σίτον διὸ καὶ ἐμυθολογήθη ὅτι ἐφονεύθη ὑπὸ κάπρου οὗ τὸ ὄγγος μετὰ τῶν χαυλιόδοντων τῶν σκαπτόντων τὴν γῆν ἔχει μεγάλην ἀναλογίαν καὶ ὁμοιότητα πρὸς τὸ ἄροτρον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ σίτος σπείρεται μετὰ τὴν ὥριμασιν τῶν ῥοδιῶν, ἀναφέρει ὁ μῦθος ὅτι ἔδωκεν ὁ Πλούτων εἰς τὴν ἀπερχομένην Περσεφόνην κόκκους ΡΟΔΙΟΥ ὡς ἐνθύμιον ὅτι ὄφειλεν αὐτῇ νὰ κα-

ταβῆ πάλιν εἰς τὸν Ἄδων, καθὸ ἀποφασισθέντος ὑπὸ τῶν θεῶν νὰ ζῆ ἕξ μῆνας μετὰ τῆς μητρὸς τῆς καὶ ἕξ μῆνας μετ' αὐτοῦ ἦτοι ὅσους μῆνας μένει ὁ σίτος ἐν τῇ γῇ.

Κατ' ἄλλους ὅμως ὁ Ἄδωνις συμβολίζει τὸν ἥλιον, ὁ δὲ κάπρος ὁ φονεύσας αὐτὸν δὲν εἶναι εἰμὴ ὁ ἀστερισμὸς τῆς Ἀρχαίου καλούμενος παρὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑρμάνθιος κάπρος. Τὸ στρογγύλον ῥοδιὸν συμβολίζει τὸν οὐράνιον θόλον, οἱ κόκκοι αὐτοῦ τοὺς ἀστέρας, τὰ δὲ ἐν τῇ μέσῃ τοιχώματι τὴν διαίρεσιν τῶν ἀστέρων εἰς τοὺς ἀστερισμοὺς, οὓς διατρέχει ὁ ἥλιος κατὰ τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ περὶ τὴν γῆν στροφήν. Τὸ ὄνομα Ἄδωνις σημαίνει κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ὁ ἐν Ἄδῃ Ἰανὸς ἦτοι ὁ χειμερινὸς ἥλιος ὁ διαμένων περισσοτέρας ὥρας ὑπὸ τὴν γῆν.

Ὡς ἀλληγορία τῆς τροχιάς τοῦ ἥλιου ὁ Ἄδωνις καὶ τὸ ΡΟΔΙΟΝ συμβολίζουσιν ἐτι προσφνεότερον τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, Ὑπάρχει μεγάλη ἀναλογία μετὰ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, τῶν τεσσάρων του ἡλικιῶν καὶ τῆς διττῆς περὶ τὴν γῆν στροφῆς τοῦ ἥλιου. Ὁ ἥλιος ἀναγεννᾶται ὡς παιδίον μετὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον ἔχει ὅλον τὸ κάλλος τῆς νεότητος κατὰ τὴν πρωίαν καὶ μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν λαμβάνει ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἀνδρικής ἡλικίας κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ μετὰ τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον καὶ φθάνει ὡς γέρον τὴν ἑσπέραν καὶ μετὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν. Ἄλλ' ὁ ἥλιος ἀναγεννᾶται πάλιν. Διατὶ λοιπὸν καὶ ὁ ἀνθρώπος νὰ μὴ ἀναζήσῃ ἀφοῦ ἡ ζωὴ του ἀκολουθεῖ τὸν αὐτὸν πρὸς τὸν ἥλιον φυσικὸν νόμον τὸν παριστάμενον διὰ τῆς τετρακτύος τοῦ Πυθαγόρου;

Εἰς τὰ πέριξ τῆς Σμύρνης τελεῖται μέχρι σήμερον ἐτι μεγαλοπρεπῆς κατ' ἔτος πανηγυρίς, λείψανον, ὡς φαίνεται, τῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἄδωνιδος καὶ τῶν ΡΟΔΙΩΝ ἀρχαίων ἑορτῶν καὶ σύμφωνος πρὸς τε τὸν γεωργικὸν καὶ ἀστρονομικὸν αὐτῶν συμβολισμόν. Εἰς διωρον τῆς Σμύρνης ἀπόστασιν καὶ συνδεόμενον μετ' αὐτῆς δι' ἀμαξίτης κείται το χαριτόβρυτον χωρίον Μπουνάρπασι ἢ ὡς ἐξέληνίσθη (τὰ Περίκλυστα) κληθέν οὕτω ἕνεκα τῶν ἀφθόνων καὶ διανυγῶν αὐτοῦ ὕδατων τῶν ποτιζόντων πολυπληθεῖς θελκτικακίτους κήπου ἐκ ῥοιῶν κυρίως. Κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ συμπίπτουσιν τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν καὶ κατὰ τὸν μῆνα καθ' ὃν ἀρχεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου, συρρέει ἐκεῖ πλῆθος ἐκ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν γειτονικῶν χωριῶν. Εὐθύς δὲ μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἀρχεται πανηγυρικώτατα ἡ γενικὴ συγκομιδὴ τῶν πεφημισμένων ῥοδιῶν τοῦ χωρίου.

Σμύρνη

Ἄνδρον. Ι. Γερόλυμος

ΣΚΟΡΠΙΑ ΔΟΤΙΑ

Τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας θὰ εἶνε εἰς τὴν πόλιν μας ὁ Αἰολικός Ἀστήρ.

—“Ὅλοι μὲ μεγάλην ἀνυπομονησίαν τὸν ἐπερίμενον.

—Καὶ μὲ τὸ δίκηρον τὸν εἶνε τὸ πρῶτον τῶν μερῶν μας.

—Πιστεύομεν νὰ εὐχαριστήσῃ ὅλους καὶ τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ περιέχον.

—Τὰ κλισέ μας εἶνε ὅλα ἀνεξαιρέτως πρωτότυπα.

—Ἐπροσπαθήσαμεν μὲ κάθε τρόπον καὶ μὲ θυσίαν μας ἀκόμη νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸ φιλόμουσον Κοινὸν εἰς τὸ ὁποῖον στηρίζομεν ὅλας μας τὰς ἐλπίδας.

—Ἄλλ’ ἐὰν εὐρεθῇ καὶ κανεὶς πολὺ δύσκολος, ἄς λάβῃ ὑπ’ ὄψιν ὅτι εἶνε τὸ Α’ φυλλάδιον.

—Καὶ κάθε ἀρχὴ δύσκολος, ἰδίως εἰς τὰ μέρη μας, ὅπου δὲν εὐρίσκει τις πρόχειρον ὅ,τι ζητεῖ μὲ ὅσα καὶ ἂν δώσῃ.

—Ἐννοοῦμεν τὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας.

—Ἄλλὰ σιγά, σιγά θὰ φέρωμεν καὶ τεχνίτην ἐδῶ.

—Σ’ αὐτὸ ὅμως πρέπει νὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ ἡ κυκλοφορία τοῦ Περιοδικοῦ.

—Ἡμεῖς θὰ ἐκλέγωμεν πάντοτε ὕλην ἐκλεκτὴν ἢ ὁποῖα νὰ εὐχαριστῇ ὅλους.

—Ἄλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ ὠφελῇ.

—Εἰς τοὺς ξενιτευμένους μας Κυθωνιάτας θὰ τὸ καταστήσωμεν πολὺ ἀγαπητὸν.

—Θὰ εἶναι ἄν ἕνα λαχταριστὸ γράμμα ἀπὸ τὴν γλυκεῖά των πατρίδα.

—Καὶ ποῖος θὰνε κείνος ὅστις μὲ εὐχαρίστησιν δὲν θὰ δεχθῇ καὶ θὰ διαβάσῃ τὸν “Αἰολικὸν Ἀστέρα”,

—Δὲν πιστεύομεν νὰ εὐρεθῇ Ἀἰθαλιώτης ὅστις νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ.

—Ἄν καὶ κάποιος—εἰς καὶ μόνος—μᾶς ἐπέστρεψε τὴν ἀγγελίαν χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ τὸν φάκελλον!!

—Καὶ μᾶς ἐμήνυσεν ὅτι εἶναι συνδρομητὴς σ’ τὸν Ἅγιον Πολύκαρπον!

Ἐὐλογημένος πῆρε τὸ Περιοδικὸν μας δευτέραν ἔκδοσιν τοῦ Ἁγ. Πολύκαρπου.

—Ὅποιος εἶρη τὸ ὄνομα τοῦ μακαρίου τούτου ἀνθρώπου, θὰ λάβῃ ἐπὶ ἕξ μῆνας τὸν “Αἰολικὸν Ἀστέρα”, δωρεάν.

—Καὶ ἕνας ἄλλος μᾶς ἐπέστρεψε τὴν ἀγγελίαν.

—Εὐθὺς ὅμως ὡς ἔμαθεν ὅτι πρόκειται δι’ Ἀἰθαλιώτικον Περιοδικὸν ἦλθεν ἀμέσως καὶ τὴν πῆρε πίσω.

—Εὐγέ του!

—Αἱ ἐξοχαί μας εἶναι τώρα στῆς ὠμορφαιῶν τῶν, τώρα μάλιστα τὰ πρωτοβορῆα.

—Διότι ἔπεσεν ἡ πολλὴ ζέστη. Καὶ τί ζέστη!

—Ὁ Αὐγούστος σ’ τὰς 11 καὶ 12 μᾶς ἔψησε κυριολεκτικῶς.

—Διὰ νὰ μᾶς ἀναστατώσῃ μὲ τὸ μελτέμι τῆς 15 Αὐ-

γούστου.

—Ποῦ μὲ τὴν δυνάμει του ἐσάρωσε πολλὰ πράγματα ἐκείνην τὴν ἡμέραν!

Αὐτὰ τὰ εὐλογημένα μελτέμια μᾶς δροσιζοῦν, ἀλλὰ πολὺ ἀκριβὰ μᾶς πληρώνουν τὴν δροσιά των.

—Συγκοῦν σκόνι καὶ μᾶς κάμουν ἀγνώριστους.

—Ἄλλος μουῖζει μὲ κερτῆδα καὶ ἄλλος μὲ σμαρίδα χονδραλευρομένοι, ἔτοιμοι νὰ διφθοῦν σ’ τὸ τηγάνι.

—Φθάνει νὰ ἔκαμαν ἕνα περίπατον ἕως τὸν Ἁγ. Νικόλαον.

—Τὸ ῥομαντικὸν μας αὐτὸ Μοναστήρι.

—Τὸ γεμάτο ἀπὸ λογῆς λογῆς εἰμορφιαῖς!

—Ἄλλὰ ἡ Μυτιλήνη τὸ καλοκαίρι εἶναι μαγεία!

—Αὐτὸ τουλάχιστον μᾶς ἐφάνερον ἕνα μικρὸ ταξιδίον περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου.

—Φιλοξενία δὲ πέρα καὶ πέρα ἕως τὴν ἄκρα.

—Τὸ “Ὁρεγὸν”, μᾶς ἀφῆκε χάσκοντας εἰς τὴν ἀκρογυκαλιὰ τῆς Μυτιλήνης.

—Ἄς ὄψεται ὁ περιποητικώτατος κ. Μαριγλῆς μὲ τὰς ναυτικὰς του γνώσεις περὶ ἀναχωρήσεως Ἀτμοπλοίων.

—Ἱστορικὴ ἱεροτραγικὴ νῦξ Σαββάτου 23 Ἰουλίου.

—Ὁρα 2 μετὰ τὸ μεσοῦνυκτιον!

—Εἰς ὅλα τὰ Ξενοδοχεῖα οὐδὲ τρύπα διὰ νὰ κοιμηθῶμεν. —Ἀπελπισία εἰς τὸ κατακόρυφον.

—Εὐτυχῶς σωζόμεθα!

—Κἄτι λεβέντοπαιδα ἀπὸ τὸ Πλωμάρι ἐστερηθήσαν τὰ κρεββάτιά των διὰ νὰ μᾶς τὰ παραχωρήσουν.

—Ἐπεράσαντες καὶ αὐτὸ τὸ Εὐαγγελικὸν ῥητὸν “ὁ ἔχων δύο χιτῶνας ἄς διδῇ τὸν ἕνα εἰς τὸν πλησίον,” — Ἄλλον γὰρ οὐκ εἶχον!

—Ἐθαιμάσαμεν τὸ ὠραῖο νησί τὴν Κυριακὴν μὲ ὅλην μας τὴν ἄνεσιν.

—Ὁ δημοτικὸς τῶν Κήπος μὲ ὄλον του ἐν γένει τὸ περιβάλλον μᾶς καταμάγευσε!

—Ἄλλ’ ἐκείνη ἡ ἐξοχὴ τῶν ἡ Βαρεῖα δὲν ἔχει ταίρι.

—Εἶνε μὲν λωρίδα διαλεχτὴ, ποῦ ἀμφιβάλλομεν ἂν εὐρίσκειται ἄλλοῦ πονθενά εἰς τὰ μέρη μας.

—Δροσιά, πρασινάδα καὶ ὠμορφιά ὅπου καὶ ἂν κινάξῃς!

—Κόσμος τὸ βραδυνὸ μὲ τὸ φεγγαράκι πάρα πολὺς. —Καὶ τί κόσμος!

—Κυρίαὶ καὶ δεσποινίδες μὲ φορεσιὰς ἐκλυτικωτάτας ἀλλὰ καὶ ἀριστοκρατικωτάτας.

—Σὴν Μυτιλήνην ξέυρον καὶ ἔντυνονται.

—Ἄλλὰ ξεύρουν καὶ ξοδεύουν!

—Ὅστε οὐ . . . πάσης πλεῖν εἰς Κόρινθον!

—Αὐταῖς ἡ εἰμορφιαῖς ποῦ σὰν Νεραΐδες σ’ τοῦ φεγγαριοῦ τὴν λάμψι πηγαινοέρχονται, ξελιγῶνουν ἕνα φίλον μου ὅστις ποτὰ δὲν κρατιέται καὶ μου φωνάζει: — Μὰ γιὰ δὲς καί μένε χάρι!

—Ε! φάτε μάτια ψάρι! — Τοῦ λέγω καὶ ἐγὼ ἐκδικούμενος.

ΚΟΥΝΟΥΠΙ

Υπεύθυνος Χαρ. Γ. Βαφειάδης

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Ε. ΣΠΥΡΕΛΗ

Τὸ πλουσιώτερον τῶν ἐν τῇ πόλει μας εἰς ποικιλίαν εἰδῶν ΚΑΤΑΣΤΙΧΩΝ, ΧΑΡΤΙΚΩΝ, ΦΑΚΕΛΛΩΝ καὶ ἀπάντων τῶν λοιπῶν χρειωδῶν διὰ ΓΡΑΦΕΙΑ καὶ ΣΧΟΛΕΙΑ.

Μὲ εἰδικότητα ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ εἰδῶν, ΜΟΥΣΑΜΑΔΩΝ δι’ ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΙΣ διὰ ΤΡΑΠΕΖΟΜΑΝΔΗΛΑ καὶ λοιπῶν καὶ ΜΕ ΧΙΛΙΑ ΔΥΟ ἄλλα εἶδη.

Τιμαὶ ὠρισμέναι ἐκτὸς Συναγωνισμοῦ.

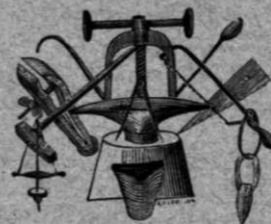
ΜΕΓΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ “ΑΙ ΚΥΔΩΝΙΑΙ”

ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΟΥΡΑ

ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ - [ΚΤΗΜΑ ΓΕΩΡΓΑΛΑ]

Τὸ ἀρχαιότερον καὶ πασίγνωστον διὰ τὴν τιμιότητα καθαριότητα καὶ περιποίησιν ὡς καὶ διὰ τὰ εὐάερα δωμάτιά του.

ΦΑΝΟΠΟΙΕΙΟΝ & ΜΑΡΚΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡ. Α ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ
ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

Κατασκευάζονται μάρκες παντὸς εἶδους μετὰ διαφόρων καλλιτεχνικῶν σημάτων, καὶ χαρακτῆρων Κατασκευὴ στερνῶν, φίλτρων, μπάνιων, φανῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν σχεδίων. Ἐπισκευάζονται παντὸς εἶδους φῶτα, ΛΟΥΣ, ΜΠΛΑΝΣΑΡ, ΡΑΔΙΟΥΜ, ΓΑΖΟΛΙΝΗΣ Κ. Α. Π.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΜΜ. ΧΑΤΖΕΛΗ
ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΑΚΡΙΒΟΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ

Ἔργασια ἡγγυημένη ἐπὶ χάρτου πλατινοτύπας.
Φωτογραφίαι ἀπὸ μικροσκοπικῶν μέχρι τελείου φυσικοῦ μεγέθους

Τιμαὶ συμφέροισαι δι’ ὅλους